STRIP KIOSK

nr 8

Juni 2021

De Familie SNOEK

SLEEN en de Ronde Van Vlaanderen

LOBICA VAN FRANQUIN

FRANÇOIS CRAENHALS

EUGEEN DECAMPS

KNIPSELBOEKJES IN DE CEL

Bob De Moor in KZV

DE PRODUCTEN VAN FLOCK-INDUS

© Franquin SA

't Vlaams Stripcentrum

De SFINX Collectie

In mei 2021 lanceert 't Vlaams Stripcentrum de collectie Sfinx.
In de Sfinx-reeks wordt de focus gelegd op het vertalen van strips
die nooit eerder in het Nederlands zijn verschenen.
Het gaat om maximaal vier albums per jaar.

SFINX collectie

Stuwadoors en Maneschijn uit de door Dino Attanasio getekende, komische misdaadreeks Johnny Goodbye

Griezelverhalen, een bundeling met vijf korte griezelverhalen van Frank Sels

't Vlaams Stripcentrum

STRIP KIOSK

STRIPKIOSK
Nummer 8
Juni 2021

HOOFDREDACTIE
Peter Van Hooydonck

WERKTEN BOVENDIEN MEE AAN DIT NUMMER
Joppe Broeckhoven
Danny De Laet
Marc de Lint
Chris Dekeyzer
William Gay
Jean-Pierre Hendrickx
Yves Kerremans
Bert Matla
Philippe Mouvet
Rudi Roelandts

OPMAAK
Sem Laerenbergh

OMSLAG TEKENING
André Franquin

AUTEURSRECHTEN
Afbeeldingen Marc Sleen
© Stichting Marc Sleen
www.marc-sleen.be
Afbeeldingen Willy Vandersteen
Copyright © Standaard uitgeverij en de Erven Vandersteen
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.
Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Frank Bogaerts
Gaspar Verreyckenstraat 6,
2610 Wilrijk

OPLAGE
750 exemplaren

WWW.VLAAMSSTRIPCENTRUM.BE
info@vlaamsstripcentrum.be

En wij die dachten wat zonneschijn te brengen in de koude wintermaanden door een ouderwetse wedstrijd te organiseren! Dat was naast dat vervloekte virus gerekend, want vele abonnees die normaal hun *StripKiosk* ophalen op één of andere stripbeurs, hebben nog steeds hun exemplaar niet in handen kunnen nemen. Bijgevolg gaan wij de uiterste indieningstermijn verschuiven naar het einde van het jaar! Dan kan iedereen zich rustig aan het puzzelen zetten.

In dit nummer van *StripKiosk* sluiten we de reeks artikels over de *Familie Snoek* af. De hoofdartikels zijn gewijd aan de productie van Flock-Indus, een Antwerpse firma die in de jaren '60 strippostkaarten en aanverwante op de markt bracht met wel een zeer bijzondere eigenschap. Daarnaast werpen we meer dan één blik op het oeuvre van de vergeten tekenaar Eugeen Decamps, die tussen 1948 en 1965 toch heel wat werk heeft verzet.

De traditionele rubrieken *Focus op...*, *de Lombard Collectie* en *Huisvlijt in de strips* werden niet vergeten en onthullen weer heel wat bijzonderheden.

Verder een bijdrage over een aantal onbekende documenten van de hand van niemand minder dan André Franquin.

En ook Marc Sleen ontbreekt niet op het appel: we ontdekken samen dat Sleen niet alleen illustraties maakte voor het gebeuren van de Ronde van Frankrijk, maar ook voor Vlaanderens mooiste: De Ronde van Vlaanderen!

Maak er een mooie zomer van, hopelijk met wat versoepelingen op alle vlakken!

Peter Van Hooydonck

Hoofdredacteur

PREMIUM-ALBUM 2021

Verder in dit nummer vind je een artikel over de Antwerpse tekenaar Eugeen Decamps. We vonden het een passend idee om het tweede verhaal van Tom Nitro *Op Maanonderzoek* in album uit te geven en aan te bieden aan de trouwe abonnees van *StripKiosk*. Het is een leuk boekje geworden, niet in het minst omwille van de sfeervolle covertekening van Dirk Stallaert (Dirk, weeral eens bedankt!).

De familie SNOEK

DEEL 7 DE JAREN 1953-54 (slot)

Gedurende iets meer dan 8 jaar hebben de gagplaten van de Familie Snoek in de kranten van de Standaardgroep gelopen. Zij hebben hierbij de ontstaansgeschiedenis van Suske en Wiske van nabij gevolgd. Van bij de start werden van de Snoek-afleveringen albumuitgaven voorzien, en deze liepen parallel aan deze van Suske en Wiske. Op de achterkaften van de albums stonden de groepsportretten beide reeksen jarenlang te prijken. Snoek en zijn vrienden zouden het niet zo lang uithouden als Suske en Wiske. Vandersteen geraakte naar zijn zeggen een beetje uitgekeken op de reeks. In januari 1954 viel het doek over deze uitermate charmante serie. Later in de loopbaan van Vandersteen zien we Leonard Snoek nog enkele *come backs* beleven.

Door Peter Van Hooydonck

Nieuwjaar 1953! De nieuwjaarskaarten worden op de bus gedaan, maar Leonard merkt dat ze nog geen postzegel hebben gekregen. Hij probeert ze nog uit de postbus te halen, maar wordt door een politieagent betrapt. Opvallend in deze gag is dat de verkeerslichten in Vlaanderen toen nog vanuit een bemande cabine op straat werden bediend. In een andere januari-aflevering vinden we een geslaagde mop: nicht Justine kondigt nog eens een bezoek aan, en Marie en Leonard kiezen arm-in-arm het hazenpad in de dichte mist. In de verwarring vergist Leonard zich van arm en blijkt hij zijn nicht beet te hebben.

DE NIEUWJAARSKAARTJES? GABY IS ZE JUIST GAAN POSTEN!
EN ZE WAREN NOG NIET GEZEGELD! IK LOOP RAP NAAR DE BUS!
EN LEONARD MOET HET DAN MAAR GOEDMAKEN!
HOLA, GINDER ENE MET LANGE VINGERS!
DAT ZAL U EEN PAAR MAANDEN PENSIONAAT KOSTEN, VRIEND!
WAT, AANGEHOUDEN!? VOORUIT, VOOR VRIJHEID EN GRONDWET!
MAAR IK BEN DE BURGEMEESTER!
TUTTUT, WET IS WET VOOR IEDEREEN!
ZIE MAAR LIEVER WAT GE DAAR VERLIEST!
AGENT, IK BEN ER MEE SCHUIF!
EN NU DE STOPLICHTEN AANZETTEN!
TERUG!... ROOD LICHT VRIEND! REGLEMENT IS REGLEMENT, VOOR IEDEREEN! EN GE ZULT LANG KUNNEN WACHTEN!

Sfeerbeeld van een Vlaamse straat in 1953: de verkeerslichten worden geregeld vanuit een kabine

De familie SNOEK

In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 vond in de Nederlanden een grote natuurramp plaats. Door een zware storm op de Noordzee, gecombineerd met het springtij, steeg het zeewater vervaarlijk hoog en braken op verscheidene plaatsen de dijken door. Vooral de provincie Zeeland werd getroffen. Overal werden initiatieven genomen om de slachtoffers ter hulp te snellen: inzamelingsacties, collectes... Twee gags van de *Familie Snoek* staan in het teken van deze inzamelingen. In de tweede organiseren Ademar en Leonard een inzameling door zélf voor een tramdienst te zorgen, meteen een verwijzing naar een tramstaking in dat jaar.

Amai, nog altijd tramstaking! Vader en Ademar, die een omhaling doen voor de getroffenen, zullen te voet moeten terug komen!
... Ha, ge weet het ... Nard door iniegen gezant....
... eindelijk laten rusten.... moeten zeffens weer weg...
Kwarelus ne, moeder, zolang waren ze nu toch niet weg?
... Nard moet zeffens zakske weer meebrengen.....
Klink klank
Hebt ge dat horen klinken Gaby? Wat mag daar in zijn?
Ze zal Cats pak voor de getroffenen is klaar. Vraag aan Ademar of hij niets te geven heeft voor ik het laat afhalen!
Mr Krab, hebt gij niets om mee te geven voor de getroffenen?
... Heb nins ... gerust laten...
11?? ... Hemel, hij is al weer weg!!
Mr Krab heeft vader stillekens komen halen moeder!
Wat? ... Heeft die vent dan geen hart?
Wacht! Ik zal Pietje en Mietje sturen, dat zal hem wel weekhartig maken!
Mr Krab, geef nu ook eens iets! Denk aan de arme kinderties!
... miljaar!! ... streek van uw moeder...
... natuurlijk 5,5 fr. de rit ... ... anders ook staken...
Bing bing!
77
Snoek Tramways ten bate van de getroffenen

De overstromingsramp van 1953 in Zeeland. Vandersteen weefde er twee Snoekgags rond.

Leonard Snoek in de Grand Bazar, een hilarisch tafereel

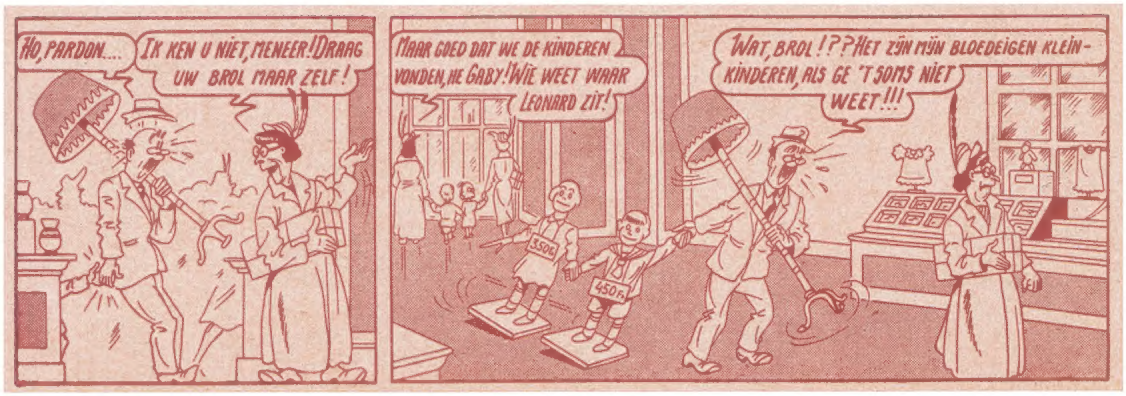
HO, PARDON....
IK KEN U NIET, MENEER! DRAAG UW BROL MAAR ZELF!
MAAR GOED DAT WE DE KINDEREN VONDEN, HE GABY! WIE WEET WAAR LEONARD ZIT!
350Fr
450Fr
WAT, BROL!?? HET ZIJN MIJN BLOEDEIGEN KLEIN-KINDEREN, ALS GE 'T SOMS NIET WEET!!!

Een zeer plezante aflevering is deze waarin Leonard mee moet naar een uitverkoop in het grootwarenhuis Grand Bazar. De wijze waarop Vandersteen de drukke menigte uitbeeldt, met de vreselijke vrouw op het einde van de stripplaat, is ronduit meesterlijk. In de chaos heeft Leonard zijn kleinkinderen verloren en loopt met twee etalagepoppen rond. Hilarisch! In een andere gag vinden we Marie en Leonard gedeprimeerd terug. De Krabs nemen hen mee op een uitje en ze krijgen de gelegenheid om met hun problemen naar buiten te komen. Het resultaat is dat nu de Krabs teneergeslagen zijn, terwijl Marie en Leonard vrolijk de beentjes uitslaan op de dansvloer. Het interieur van de dansgelegenheid is wellicht de *Nocturne* in de Antwerpse Anneessensstraat, uitgebaat door violist Jos Vandersmissen, een persoonlijke vriend van Willy Vandersteen.

Een foto van de Nocturne met van rechts naar links: Willy Vandersteen, Jan De Vel, publiciteits-verantwoordelijke van de Grand Bazar en Jos Vandersmissen.

Scène in de Nocturne, het dans-etablissement in de Anneessensstraat in Antwerpen.

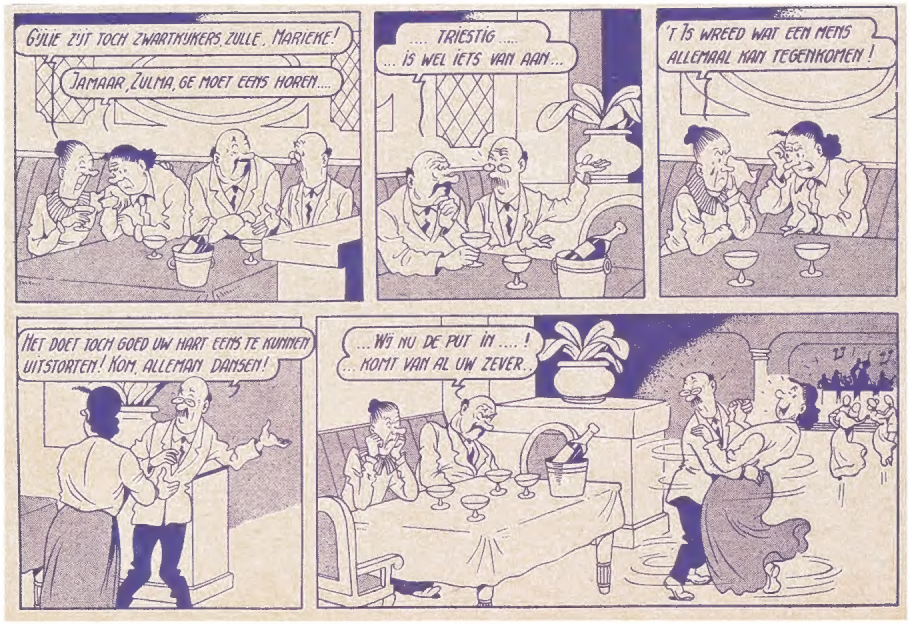
GIJLIE ZIJT TOCH ZWARTKIJKERS, ZULLE, MARIEKE!
JAMAAR, ZULMA, GE MOET EENS HOREN....
.... TRIESTIG .....
... IS WEL IETS VAN AAN....
'T IS WREED WAT EEN MENS ALLEMAAL KAN TEGENKOMEN!
HET DOET TOCH GOED UW HART EENS TE KUNNEN UITSTORTEN! KOM, ALLEMAN DANSEN!
... WIJ NU DE PUT IN .... ! .... KOMT VAN AL UW ZEVER..

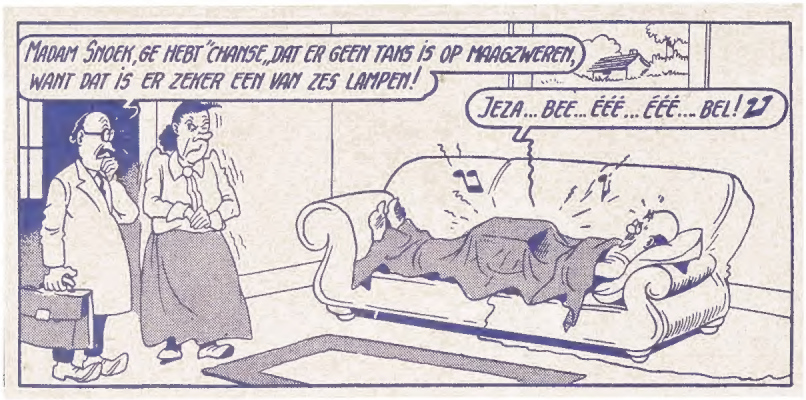

Leonard tracht een radiotoestel te verbergen

Ook de volgende plaat mag er wezen: de Snoeks horen dat de radiotaks-controleur zijn ronde doet. In die tijd moest je elke individuele radio aangeven en kwam er iemand langs om de belasting te innen. Leonard verstopt de radio op zijn buik maar hij begint onverwacht te spelen: het liedje *Jezabel* van Frankie Laine galmt door de huiskamer. Dit liedje gebruikte Vandersteen al eerder in *De Tartaarse Helm*, en Lambik gaf in dat verhaal die naam aan het grappige dromedarisjong.

Nog een leuke is de aflevering waarin de Krabs en de Snoeks hun intrek nemen in een hotel. Snoek denkt dat er brand uitgebroken is en hij rent in een badhanddoek doorheen de gelagzaal, meteen goed bevonden om als cover te dienen van het 10de Snoek-album, *Snoek wordt Snugger*.

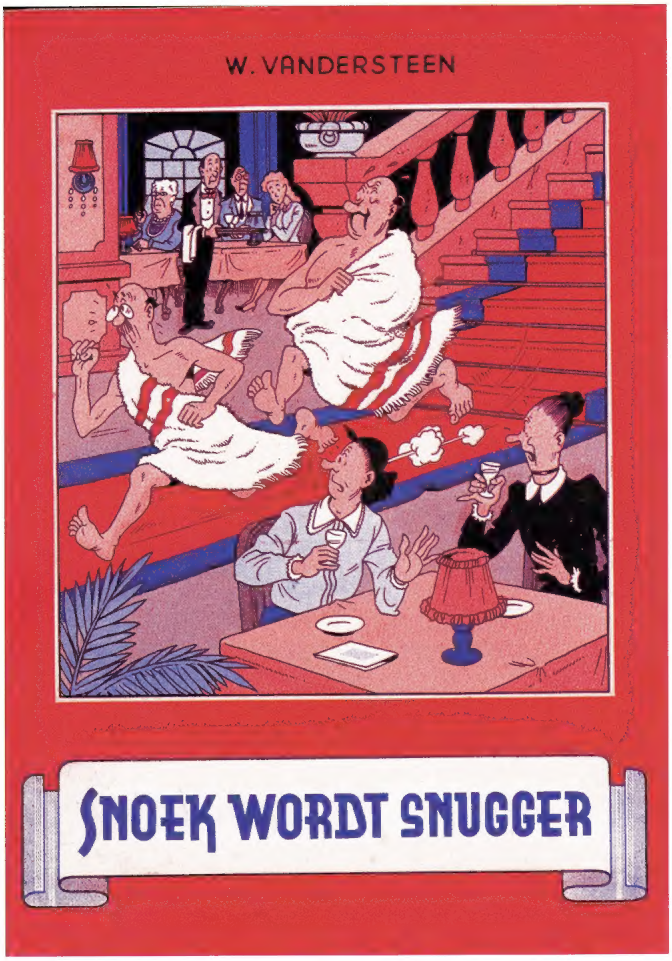

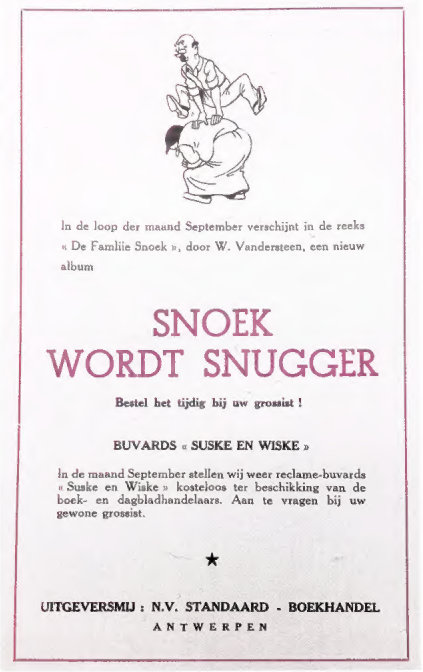
In de loop der maand September verschijnt in de reeks « De Familie Snoek », door W. Vandersteen, een nieuw album
SNOEK WORDT SNUGGER
Bestel het tijdig bij uw grossist !
BUVARDS « SUSKE EN WISKE »
In de maand September stellen wij weer reclame-buvards « Suske en Wiske » kosteloos ter beschikking van de boek- en dagbladhandelaars. Aan te vragen bij uw gewone grossist.
★
UITGEVERSMIJ : N.V. STANDAARD - BOEKHANDEL
ANTWERPEN

Advertentie uit De Boek- en Dagbladhandelaar

De cover van het album Snoek wordt Snugger

▾ *Vandersteen modelleerde de autobus naar een bestaand Amerikaans voorbeeld*

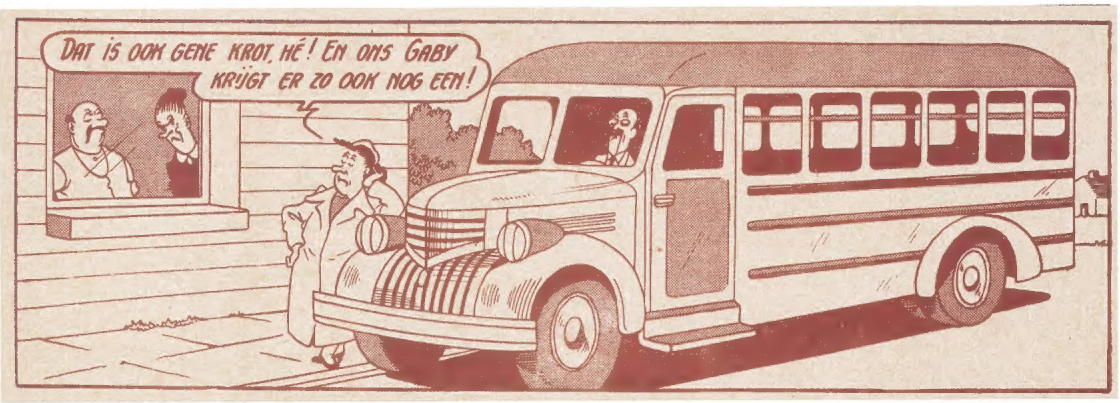

We naderen Pasen 1953, en de vastentijd neemt een aanvang: Leonard en Ademar beslissen geen sigaren meer te roken. In plaats daarvan lurkt Ademar aan de uitlaat van de Leuvense stoof!

Ruzie tussen de Krabs en de Snoeks leidt tot snoeverij van de bovenste plank. Leonard wil niet onderdoen voor de auto van zijn buren en komt aangezet met een autobus, waarvan het model geïnspireerd is op de Amerikaanse schoolbussen.

De lente komt eraan, en zoals in vele Vlaamse gezinnen, begint de grote schoonmaak. Leonard moet de slaapkamer stofzuigen, maar veegt het stof onder bed, wat hem rode kaken oplevert wanneer de kleinkinderen dit ontdekken.

Dan breekt de periode aan waarin de Snoeks leren auto rijden. Dit is vreemd omdat we Leonard al eerder in auto's hebben zien rijden. Tijdens het

werk moet hij de nieuwe auto van de directeur naar de garage doen. Deze gloednieuwe Studebaker Commander wordt uiteraard in de prak gereden. Leuk om te weten is dat dit ook Vandersteens nieuwe wagen was in 1953. Hij leverde hierbij zijn vertrouwde Citroen Traction Avant in, die we in vele situaties en verhalen een rol hebben zien spelen. ▸

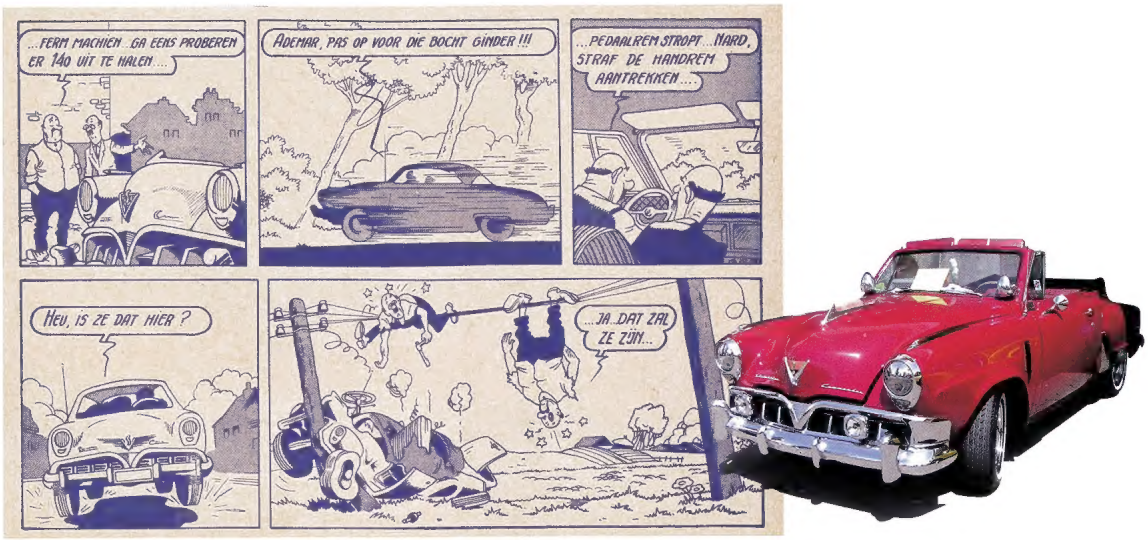
...FERM MACHIEN ...GA EENS PROBEREN ER 140 UIT TE HALEN....
ADEMAR, PAS OP VOOR DIE BOCHT GINDER !!!
...PEDAALREM STROPT ...NARD, STRAF DE HANDREM AANTREKKEN....
HEU, IS ZE DAT HIER ?
...JA..DAT ZAL ZE ZIJN...

▴ *Vandersteen gebruikte zijn eigen wagen in de Snoek-gag*

De familie SNOEK

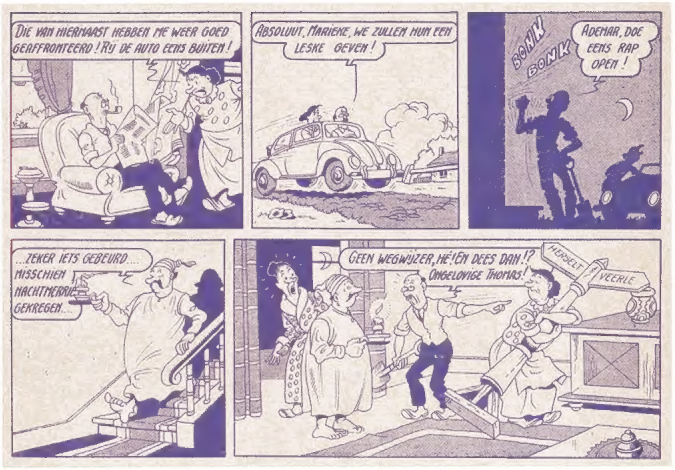
DIE VAN HIERMAAST HEBBEN ME WEER GOED GERAFFRONTEERD! IK GA DE AUTO EENS BUITEN!
ABSOLUUT, MARIENE, WE ZULLEN HUN EEN LESKE GEVEN!
BOMK BOMK
ADEMAR, DOE EENS RAP OPEN!
...ZEKER IETS GEBEURD... MISSCHIEN NACHTMERRIE GEKREGEN...
GEEN WEGWIJZER, HÉ! EN DEES DAN!? ONGELOVIGE THOMAS!
HERSELT
VEERLE

Een Volkswagen cabrio, de favoriete wagen van Karel Boumans. Hier wordt hij gebruikt in een Snoek-gag.

Mogelijk had Vandersteen, of zijn echtgenote Paula Van den Branden, toen ook een Volkswagen Cabrio, want dit model tekende hij tot twee maal toe in 1953. Eénmaal wanneer Leonard de familie meeneemt op een tripje naar Holland. Een andere keer wanneer ze op vakantie zijn in Averbode en ze een wegwijzer meenemen, die wijst naar Veerle en Herselt, de geboortestreek van Elza Adriaens, de echtgenote van Wim Goderis,.

Stilaan nadert het einde van het schooljaar. Pietje en Mietje gaan op schoolreis maar vergeten hun boterhammetjes. Leonard schiet in actie en zet de achtervolging in met een vliegtuig. Hij springt eruit met een valscherm, maar realiseert zich dat hij de lunchpakketten heeft vergeten in het vliegtuig.
In een juni-gag vernemen we dat Pietje en Mietje de eerste van hun klas zijn, en dat het in de krant van de dag ervoor stond. De Snoeks laten de krant herdrukken, maar het aantal verrast hen. Ze proberen de kranten op straat te verkopen met de slogan *Herlees de voorlaatste berichten!*

Op een dag wil de harteloze Ademar een kat verdrinken en geeft de zak aan Leonard. Vader Snoek verzorgt het beestje en wordt op het einde van de gag beloond met 5000 BEF wanneer de rijke eigenares het diertje komt terughalen. Het kleed van deze dame gelijkt opvallend sterk op de gordijnen van tante Sidonie.

De juli-gags staan in het teken van de vrijetijdsbesteding: de kermis, de minigolf, korte reisjes, zaken die de Vandersteens zélf ook regelmatig deden. Ademar en Leonard zijn al op voorhand vertrokken op zoek naar een geschikt hotel. De huurprijzen zijn echter veel te hoog en ze beslissen om een tent op te slaan. Wanneer de echtgenotes aankomen, legt Leonard uit hoe ze het water gaan filteren en koken, maar zélf hebben ze een grote voorraad bierflessen aangeschaft. Dan toch maar naar een hotel. De eerste dag besluit Ademar in de kamer te blijven met een goed pijpje. Dit loopt faliekant af en Ademar moet uit het brandende gebouw worden gered, dat wil zeggen hij wordt door Leonard uit het raam getrokken.

♥ *Leonard op de vlucht voor de woedende kopers van kapotte paraplu's.*
Deze scène werd gebruikt voor de cover van het 11de en laatste Snoek-album.

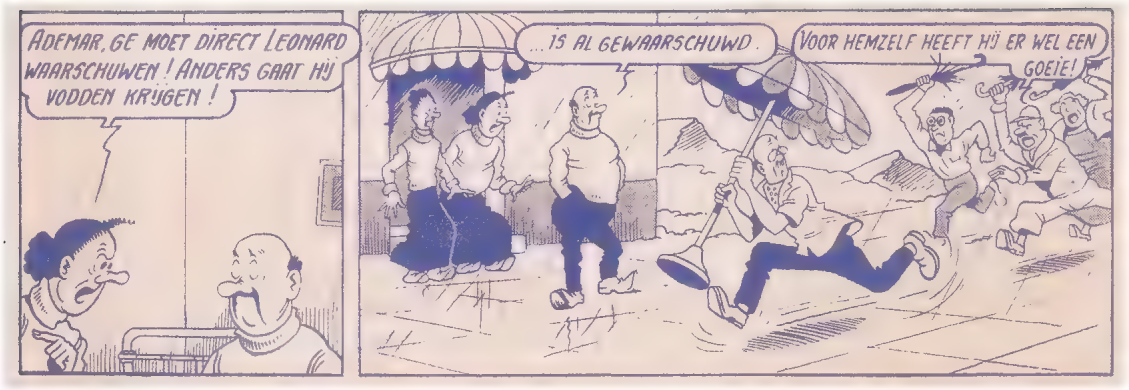
ADEMAR, GE MOET DIRECT LEONARD WAARSCHUWEN ! ANDERS GAAT HIJ VODDEN KRIJGEN !
... IS AL GEWAARSCHUWD .
VOOR HEMZELF HEEFT HIJ ER WEL EEN GOEIE!

Een andere dag praat Ademar Leonard een verhuur van paraplu's aan. Deze paraplu's blijken allen stuk en Snoek moet alweer de klappen incasseren terwijl Ademar buiten schot blijft. De laatste prent van deze gag leverde de inspiratie voor de kafttekening van het 11de en laatste Snoek-album *Snoek kraait Victorie*, dat in 1954 verscheen.

Af en toe moet de duivelse Ademar Krab ook wel eens het gelag betalen. Wanneer hij weer eens Leonard in het gareel zet voor een karwei, maakt Gaby hem wijs dat hij een hele hoop kasseien mag hebben. Ademar haalt prompt zijn kruiwagen en sleurt de vracht naar zijn huis, wat niet naar de zin is van een politieagent.

Vandersteen hanteert een mop met een baard in één van de septembergags. Tijdens een tripje in Holland, huren ze dronken een kamer met twee bedden, maar kruipen samen in één bed. Beiden beweren dat er al iemand in hun bed ligt en Ademar werkt Leonard eruit. Leonard mag uiteindelijk in hetzelfde bed slapen. ▸

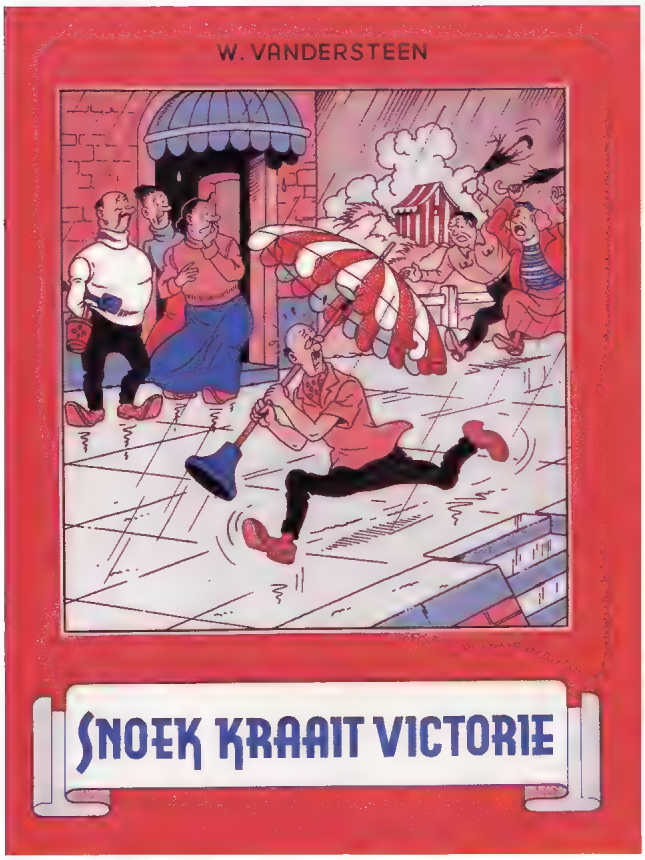

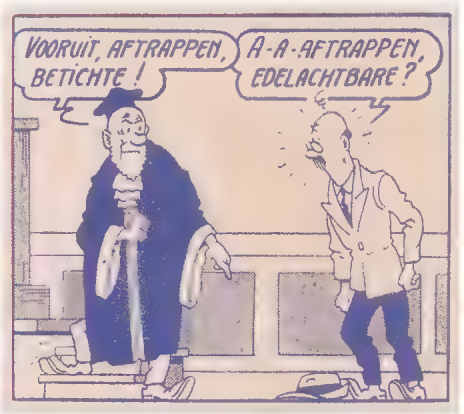

Dan is het opnieuw tijd voor een kleine vervolgserie. De reeks van 6 gags start met het vinden van een fopspeen op straat. Leonard geeft die aarzelend af aan de commissaris van het plaatselijke politiekantoor, maar wordt buiten getrapt. De volgende gag komen Marie en Leonard opnieuw de commissaris tegen en in hun haast om zich uit de voeten te maken, vergist Leonard zich van hoed en wordt van diefstal beticht. In de derde aflevering moeten ze zich verantwoorden op de rechtbank. Ze moeten het voetbalpartijtje dat ze met de hoed speelden, nog eens overdoen, tot amusement van de rechter, die zich zelfs met het spel moeit. In de vierde gag vertelt Leonard op zijn werk van zijn avonturen en wordt onmiddellijk ingelijfd in de voetbalploeg. Op straat komt hij een agent tegen die hem tegenhoudt, maar Leonard heeft een antwoord klaar: "t Is *niet omdat ge op een fluitje blaast, dat ge al moogt arbiteren!*"

In de voorlaatste gag moet Snoek voetballen tegen de Standaard Boys. Overijverig stormt hij met de bal naar het doel van de tegenstrever, en loopt triomfantelijk over de doellijn. Ademar die aan de zijlijn staat, merkt droogjes op dat het *half time* is en dat iedereen in de kleedkamer is. In de laatste voetbalmop leert Ademar hoe Snoek moet invallen. Hij graaft een put in de tuin en laat Leonard er letterlijk *in vallen*!

Begin december: Sinterklaas en meteen de laatste Sinterklaas-gag die Vandersteen tekent voor de Snoek-serie. Ademar en Leonard delen speelgoed uit aan de arme kinderen. Beide Sinten vallen in slaap maar worden door de échte Sint braafjes thuis afgezet.

De laatste afleveringen in de krant zijn aangebroken: in de gag van 12 december 1953 komen we nog een oude bekende tegen: nonkel Albert komt op bezoek uit de verre Kongo. De Kersttijd nadert en in een eerste kerstaflevering van 19 december 1953 herkauwt Vandersteen een

oude gag, die hij al eerder gebruikte in de *Tor*-reeks (1941) en later ook nog in het weekblad *Kuifje* (1949). Het hoofdpersonage loopt een vogel of een gans na, in de hoop deze te verschalken, maar wanneer hij wil toeslaan, is een andere persoon al bezig het beestje te braden.

In de tweede kerstgag fungeert Ademar als *transformateurke* om de lichtjes van de Kerstboom te doen branden.

▲ *Deze gagsituatie gebruikte Vandersteen regelmatig.*

De familie SNOEK

Op 9 januari 1954 zijn de lezers van *De Standaard* en *Het Nieuwsblad* getuige van de afscheidsgag van de familie Snoek. Ademar is al bezig de personages uit te vagen, maar wordt in deze besogne onderbroken door *de lezer*, die hem er attent op maakt dat de Snoeks toch een sierlijkere uitvaart hebben verdiend! Ademar schakelt Willy Vandersteen zélf in en laat de familie vertrekken in een prachtige koets. Het laatste prentje toont een potlood dat een punt achter de reeks zet.

En hiermee valt het doek over deze hoogwaardige stripreeks die meer dan 9 jaar in de zaterdagedities van de krant heeft gestaan. De reeks die gekoppeld blijft met de Suske en Wiske-reeks, niet alleen omdat ze samen in de kranten verschenen, maar ook omdat ze in de hoogdagen van de Suske en Wiske-albums steevast vermeld werden op de achterkaften. Waarschijnlijk ook de serie met het hoogste intimiteitsgehalte waarin Vandersteen een inkijk toeliet, niet zozeer in zijn persoonlijke levenssfeer, maar in die van het gemiddelde Vlaamse gezin. In tal van interviews werd Vandersteen gevraagd waarom hij gestopt was met deze reeks. Steevast graaide hij in zijn stereotiepe antwoorden en zei dat hij uitgekeken was op dit concept en dat hij er nog weinig nieuwe elementen kon aan toevoegen. Niettemin werd meer dan 10 jaar later de reeks van onder het stof gehaald, en opnieuw gelanceerd in de krantenbijlage *Pats* (eerste aflevering in april 1965). De echte oorzaak heeft wellicht te maken met de opstart van twee nieuwe reeksen met gags in één plaat, die beide toch wat voorbereidingswerk vroegen: *'t Prinske* voor het weekblad *Kuifje*, vanaf december 1953 en *De Grappen van Lambik*, een serie die startte in *De Bond*, het orgaan van de *Bond der Grote Gezinnen* op 24 januari 1954, en een lang leven geschoren zal zijn.

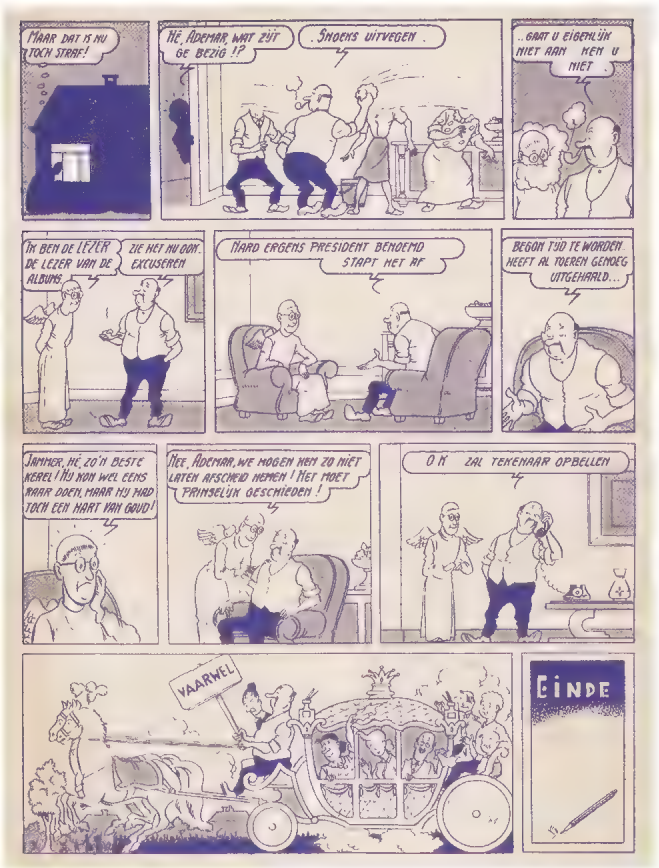
MAAR DAT IS NU TOCH STRAF!
HÉ, ADEMAR, WAT ZIJT GE BEZIG !?
..SNOEKS UITVEGEN..
..GAAT U EIGENLIJK NIET AAN HEM U NIET
IK BEN DE LEZER DE LEZER VAN DE ALBUMS
ZIE HET NU OOK. EXCUSEREN
MAAR ERGENS PRESIDENT BENOEMD STAPT HET AF
BEGON TIJD TE WORDEN HEEFT AL TOEREN GENOEG UITGEHAALD...
JAMMER, HÉ, ZO'N BESTE KEREL ! HIJ KON WEL EENS RAAR DOEN, MAAR HIJ HAD TOCH EEN HART VAN GOUD!
NEE, ADEMAR, WE MOGEN HEM ZO NIET LATEN AFSCHEID NEMEN ! HET MOET PRINSELIJK GESCHIEDEN !
O K ZAL TEKENAAR OPBELLEN
VAARWEL
EINDE

▲ *De allerlaatste gag: de Snoeks verlaten de krant in stijl. Werd met het kroontje op de koets de reeks 't Prinske reeds aangekondigd?*

De familie SNOEK

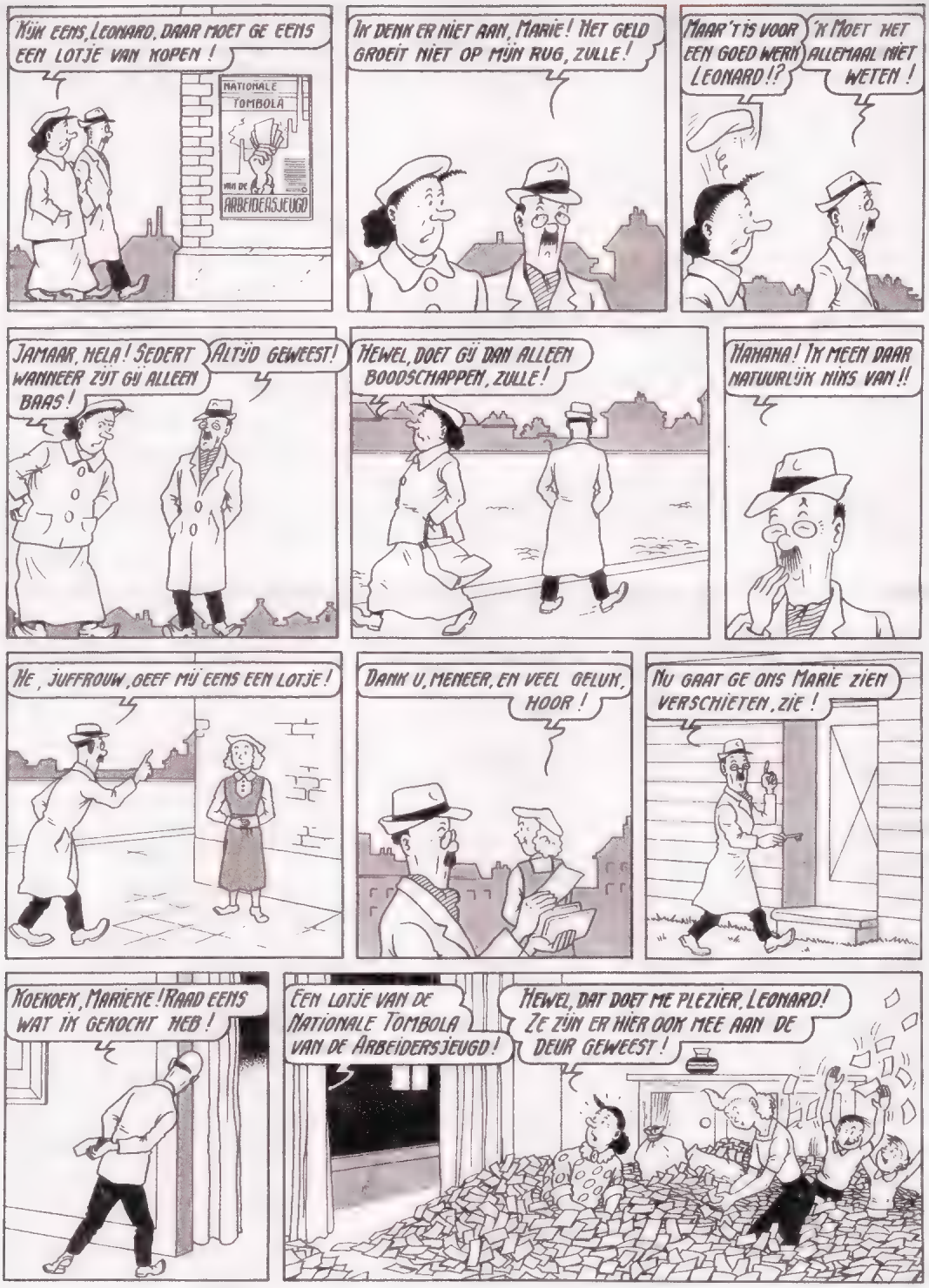
Kijk eens, Leonard, daar moet ge eens een lotje van kopen!
NATIONALE TOMBOLA
van de ARBEIDERSJEUGD
Ik denk er niet aan, Marie! Het geld groeit niet op mijn rug, zulle!
Maar 't is voor een goed werk Leonard!?
'k Moet het allemaal niet weten!
Jamaar, hela! Sedert wanneer zijt gij alleen baas!
Altijd geweest!
Hewel, doet gij dan alleen boodschappen, zulle!
Hahaha! Ik meen daar natuurlijk niks van!!
He, juffrouw, geef mij eens een lotje!
Dank u, meneer, en veel geluk, hoor!
Nu gaat ge ons Marie zien verschieten, zie!
Koekoek, Mariene! Raad eens wat ik gekocht heb!
Een lotje van de Nationale Tombola van de Arbeidersjeugd!
Hewel, dat doet me plezier, Leonard! Ze zijn er hier ook mee aan de deur geweest!
7

▲ *De Snoekgag uit het tijdschrift Lenteleven (februari 1954)*

Lenteleven

Wie dacht dat er met het verschijnen van de laatste gag in de krant, een eindpunt achter de geschiedenis van deze populaire Vandersteenserie was gezet, had het lelijk mis. In het februarinummer 1954 van *Lenteleven*, het blad van de KAJ (Katholieke Arbeiders Jeugd), beter gekend als de Kajotters, vonden we Snoek al meteen terug. Vandersteen tekende deze gag speciaal om de Nationale Tombola van de KAJ te ondersteunen. We zien dan ook Leonard Snoek in zijn typische goedzak-rol een bijdrage leveren voor het goede doel. Wat het effect van deze ondersteuning is geweest, hebben we niet kunnen terugvinden.

▲ *De cover van het februari-nummer van 1954*

◀ *De affiche van de Nationale Tombola, die ook in de gag werd verwerkt*

DOCTOR LOBICA

Reclamestripfiguurtje van Franquin voor LOBICA - update

In 2013 verscheen in *Brabant Strip Magazine* N°196 een artikel over de merkwaardige vondst van enkele, door Franquin in 1951 getekende reclamekartons voor de laboratoria LOBICA.

Door Philippe Mouvet

We waren toen enorm blij dat we er, dankzij een bevriend verzamelaar, eindelijk de hand op hadden weten te leggen: twee flyers uit soepel karton, aan beide zijden bedrukt, met op elke kant een woordeloos stripje van de avonturen van Doctor Lobica. Het kaalhoofdig ventje was speciaal voor de firma ontworpen.

Twee kartons, 4 stripjes dus. Uit de correspondentie met de Franse Franquin-verzamelaar Philippe Queveau bleek dat er mogelijk wel een derde karton moest zijn geweest, want hij had een slechte kopie van een 5de stripje in zijn bezit. Hij had Franquin zelf daarover aangesproken, maar die herinnerde zich daar niets meer van... Zover waren we dus in 2013 geraakt.

Ondertussen draaide de wereld, internet en Facebook verder op volle toeren en hebben we, dankzij vrienden verzamelaars of veilingsites, niet één maar drie nieuwe kartons met afbeeldingen kunnen bemachtigen. In totaal zijn dus nu 5 dubbelzijdig bedrukte kartons gerepertorieerd, elk van het formaat 24 x 14 cm, met in totaal zowaar 10 avontuurtjes van Doctor Lobica!

Uit de boekhouding van Franquin blijkt dat de tekenaar op 23 januari 1951 acht tekeningen aan de firma Lobica heeft gefactureerd; verder niets meer. We denken dus dat we met de 5 gevonden kartons nu eindelijk kompleet zijn wat betreft Lobica. Dat Franquin slechts 8 tekeningen heeft aangerekend, lijkt me te maken te hebben met het feit dan van die 10 tekeningen slechts 6 echte stripjes zijn, de overige vier enkel cartoons van elk één vakje. Voor deze vier rekende Franquin dus blijkbaar slechts de helft van de prijs aan.

Tijd om ze hier eens allemaal te publiceren, vonden we. Ook *StripKiosk* brengt dus exclusieve 'integralen' uit! Speciaal voor jullie: de avonturen van Doctor Lobica. Geniet ervan!

LOBICA (1951)
KARTON 1 (VEINOTROPE / LACTOBYL)

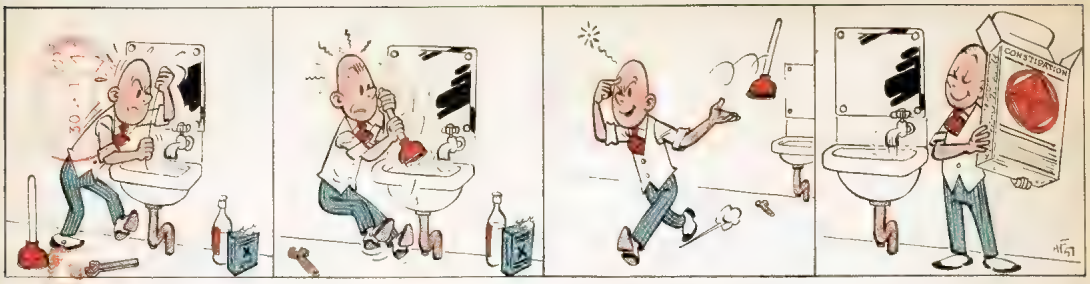

LACTOBYL

TRAITEMENT CAUSAL
ET RATIONNEL
DE LA CONSTIPATION

RÉÉDUCATEUR DE L'INTESTIN

INDICATIONS :

Constipation et entérites chroniques, entérocolites, affection du foie, dermatoses, prurit.

PRESENTATION :

Boites de 50 comprimés 0,35 gr.

LOBICA

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES
60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

OORZAKELIJKE
EN RATIONELE BEHANDELING
DER HARDLIJVIGHEID

WEDEROPWEKKER DER DARMEN

INDICATIES :

Chronische hardlijvigheid en entéritis, entero-colitis, leveraandoeningen, huidaandoeningen, jeuk.

VERPAKKING :

Dozen van 50 tabletten 0,35 gr.

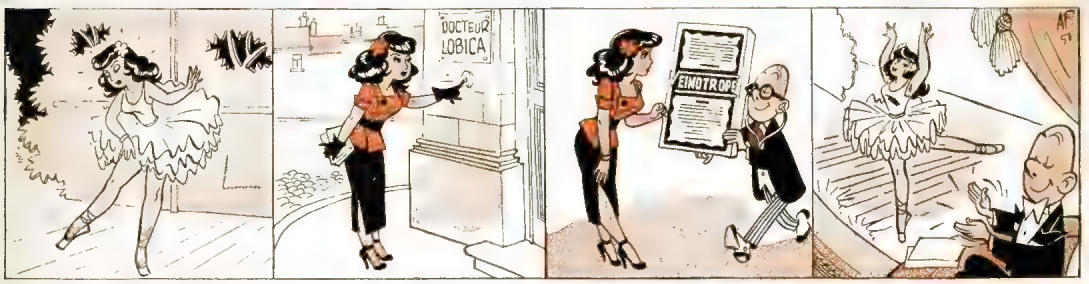

TRAITEMENT INTÉGRAL DE LA MALADIE VEINEUSE

VEINOTROPE

COMPRIMÉS TABLETTEN

INDICATIONS :

Hémorroïdes, varices, varicosités, varicocèles, ulcères variqueux, œdèmes post-phlébitiques, troubles de la ménopause et de la puberté.

PRESENTATION :

Veinotrope M (masculin) :
40 comprimés rouges.
Veinotrope F (féminin) :
40 comprimés violets

VEINOTROPE

POUDRE **POEDER**

ULCERES VARIQUEUX — VARIQUEUSE ZWEREN
PLAIES — ECZEMAS — WONDEN — ECZEMA

LOBICA

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES
60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

WETENSCHAPPELIJKE BEHANDELING VAN ADERSPATACHTIGE AANDOENINGEN

INDICATIES :

Aambeien, aderspatten, ader insufficienties, aderbreuk, beenzweren, œdemen na aderonsteking, stoornissen gedurende de puberteit en het climatérium.

VERPAKKING :

Veinotrope M (masculinum) :
40 rode tabletten.
Veinotrope F (femininum) :
40 violette tabletten.

LOBICA (1951)
KARTON 2 (ATODOL / AZOTYL)

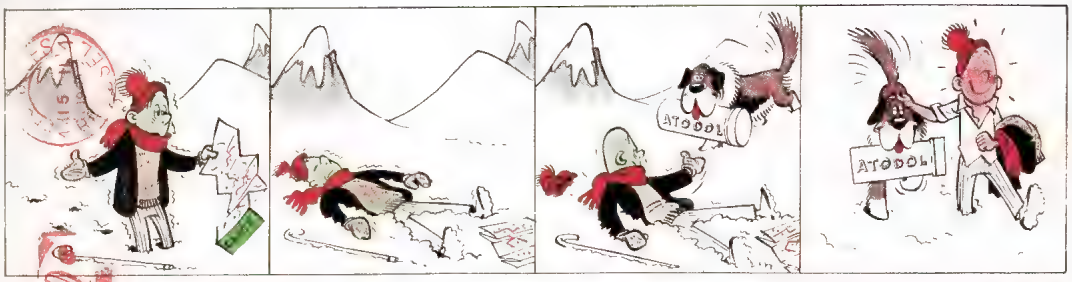

ANTALGIQUE
ANTIRHUMATISMAL
ANTITHERMIQUE

INDICATIONS :

Grippe, névralgie, algies diverses, céphalées, migraines, douleurs menstruelles, rhumatismes aigus ou chroniques, goutte, arthralgies, lumbago, sciatique.

POSOLOGIE :

2 à 4 cachets par jour, et plus, suivant appréciation médicale.

PRESENTATION :

L'ATODOL vitaminé est présenté sous forme de cachets (boites de 6 et 20 cachets).

ATODOL

CACHETS
VITAMINES K ET PP

OUWELS
MET VITAMINEN K EN PP

LOBICA

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES
60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

PIJNSTILLEND
ANTI-RHEUMATISCH
KOORTSWEREND

INDICATIES :

Griep, neuralgiën, diverse pijnen, hoofdpijn, schele hoofdpijn, pijnlijke maandstonden, acute en chronische rheumatiek, jicht, gewrichtspijnen, lumbago, ischias.

ALGEMENE DOSERING :

2 tot 4 ouwels per dag, en meer, volgens dokters voorschrift.

VERPAKKING :

Gevitamineerde ATODOL wordt in de handel in ouwels (dozen van 6 en 20 ouwels).

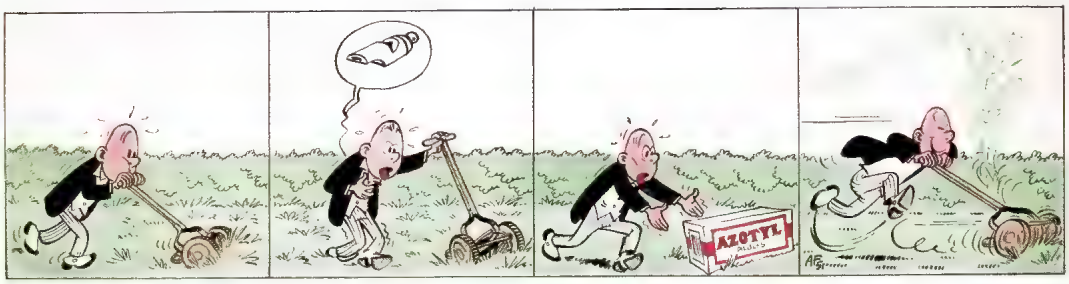

AZOTYL

TRAITEMENT DES ETATS INFECTIEUX ET DES DEFICIENCES ORGANIQUES

INDICATIONS :

Maladies infectieuses en général. Infections pulmonaires. Pneumonie. Broncho-pneumonies. Bronchites aiguës et chroniques. Grippe. Etats de déficience organique. Convalescence. Asthénie. Adynamie ...et, d'une façon générale, chaque fois qu'il est nécessaire de stimuler les moyens de défense de l'organisme.

PRESENTATION :

8 ampoules de 2 cc.
10 ampoules de 2 cc. vitaminées A et D.
50 pilules glutinisées.
10 suppositoires vitaminés pour adultes.
10 suppositoires vitaminés pour enfants.

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES

LOBICA

BEHANDELING VAN BESMETTELIJKE TOESTANDEN EN VAN ORGANISCHE DEFICIENTIES

INDICATIES :

Besmettelijke ziekten in 't algemeen. Longaandoeningen. Pneumonie. Broncho-pneumonie. Acute en chronische bronchitis. Griep. Toestanden van organische deficiëntie. Convalescentie. Asthenie. Adynamie ...en, algemeen beschouwd, telkens het nodig blijkt, de verweermiddelen van het organisme te prikkelen.

VERPAKKING :

8 ampullen van 2 cc.
10 ampullen van 2 cc. met vitaminen A en D.
50 geglutiniseerde pillen.
10 gevitamineerde zetpillen voor volwassenen.
10 gevitamineerde zetpillen voor kinderen.

60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

LOBICA (1951)
KARTON 3 (SERENOL / TAXOL)

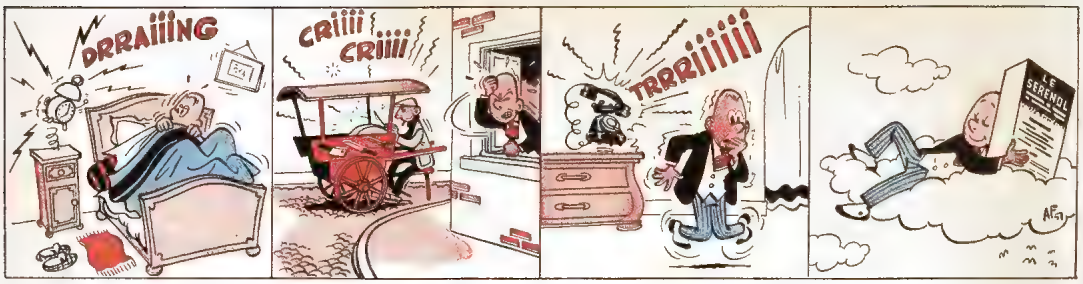

S E R E N O L

DÉSÉQUILIBRE VAGO-SYMPATHIQUE

INDICATIONS :

ETATS ANXIEUX — EMOTIVITES
DOULEURS MENSTRUELLES — DYSPEPSIES NERVEUSES
VERTIGES — PALPITATIONS NERVEUSES
CERTAINS PRURITS — INSOMNIES

PRESENTATION :

Boîte de 40 comprimés. — Boîte de 6 suppositoires.
Solution.

STOORNIS IN HET VAGO-SYMPATHISCH EVENWICHT

INDICATIES :

ANGSTGEVOELENS — OVERGEVOELIGHEID
PIJNLIJKE MAANDSTONDEN - DUIZELINGEN
NERVEUZE DYSPEPSIE — HARTKLOPPINGEN
SLAPENLOOSHEID — SOMMIGE HUIDJEUKINGEN

VERPAKKING :

Doos van 40 tabletten. — Doos van 6 zetpillen.
Oplossing.

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES — L O B I C A — 60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

IMPHARBEL, Brux. 30953

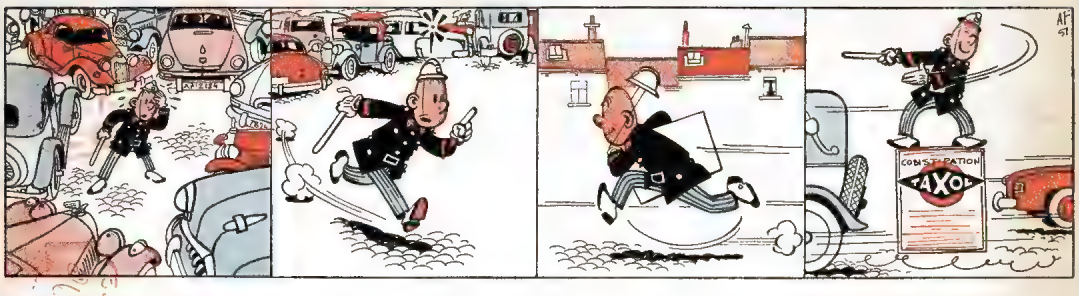

T A X O L

TRAITEMENT PHYSIOLOGIQUE DE LA CONSTIPATION

INDICATIONS :

CONSTIPATION
ENTERITES CHRONIQUES
HEMORROIDES
AFFECTIONS DU FOIE
PRURIT
ENTEROCOLITES
MUCO - MEMBRANEUSES
DERMATOSES

PRESENTATION :

Boîtes de 50 comprimés (0,35 gr.)

L O B I C A

60, RUE DE LA CONSOLATION, BRUXELLES
60, TROOSTSTRAAT, BRUSSEL

Monsieur le Docteur H.

JAMPES VALGR

NATUURKUNDIGE BEHANDELING DER HARDLIJVIGHEID

INDICATIES :

VERSTOPPING
CHRONISCHE ENTERITIS
LEVERZIEKTEN
AAMBEIEN
JEUK
VLIESACHTIGE
ENTEROCOLITIS
HUIDZIEKTEN

VERPAKKING :

Dozen van 50 tabletten (0,35 gr.)

LOBICA (1951)
KARTON 4 (SERENOL / TAXOL)

SERENOL

Le calme après la tempête... *De stilte na de storm...*

DESEQUILIBRE VAGO-SYMPATHIQUE

INDICATIONS :

- Etats anxieux.
- Emotivités.
- Douleurs menstruelles.
- Dyspepsies nerveuses.
- Vertiges.
- Palpitations nerveuses.
- Certains prurits.
- Insomnies.

PRESENTATION :

Boite de 40 comprimés.
Boite de 6 suppositoires.
Solution.

STOORNIS IN HET VAGO-SYMPATHISCH EVENWICHT

INDICATIES :

- Angstgevoelens.
- Overgevoeligheid.
- Pijnlijke maandstonden.
- Duizelingen.
- Nerveuze dyspepsie.
- Hartkloppingen.
- Slapenloosheid.
- Sommige huidjeukingen.

VERPAKKING :

Doos van 40 tabletten.
Doos van 6 zetpillen.
Oplossing.

60, RUE DE LA CONSOLATION **LOBICA** 60, TROOSTSTRAAT, BRUXELLES

Imp. Morel & Gypens - Bruxelles.

TAXOL

TRAITEMENT PHYSIOLOGIQUE DE LA CONSTIPATION

INDICATIONS :

CONSTIPATION
ENTERITES CHRONIQUES
AFFECTIONS DU FOIE
HEMORROÏDES
PRURIT
ENTEROCOLITES MUCO-MEMBRANEUSES
DERMATOSES

PRESENTATION :

Boites de 50 comprimés (0,35 gr.)

NATUURKUNDIGE BEHANDELING DER HARDLIJVIGHEID

INDICATIES :

VERSTOPPING
CHRONISCHE ENTERITIS
LEVERZIEKTEN
AAMBEIEN
JEUK
VLIESACHTIGE ENTEROCOLITIS
HUIDZIEKTEN

VERPAKKING :

Dozen van 50 tabletten (0,35 gr.)

LOBICA
60, Rue de la Consolation, Bruxelles — Troostraat, Brussel

Libération !...
Ontslaan !...

LOBICA (1951)
KARTON 5 (BEATOL / LOBAMINE)

BEATOL

Encore son Beatol !... *Nog eens zijn Beatol !..*

INDICATIONS :

Sédatif nerveux.
Antispasmodique.
Hypnotique.
Antalgique.

INDICATIES :

Zenuwstillend middel.
Krampstillend.
Slaapwekkend.
Pijnstillend.

POSOLOGIE :

Liquide : 1 à 4 cuillerées à café par jour
Comprimés : 2 à 4 par jour.

ALGEMENE DOSERING :

Oplossing : 1 tot 4 koffielepels per dag.
Tabletten : 2 tot 4 per dag.

PRESENTATION :

Solution et boîtes de 30 comprimés.

VERPAKKING :

Oplossing en dozen van 30 tabletten.

60 rue de la Consolation, Bruxelles **LOBICA** 60, Troostraat, Brussel

IMPHARBEL, Brux. 25383

Monsieur le Docteur S. YERNAUX
47 rue de Toulouse
E/V

LOBAMINE

d. l. Méthionine pure **d. l. Zuivere Methionine**

Voyez la vie en rose ! *Zie het leven rooskleurig in !*

INDICATIONS THERAPEUTIQUES :

PATHOLOGIE HEPATIQUE : Cirrhoses, ictères - Hépatites congestives, toxiques, médicamenteuses, professionnelles, infectieuses. - Insuffisance hépatique.

PATHOLOGIE SANGUINE : Anémies hyper ou hypochromes. - Anémies de carence. Anémies de la grossesse. - Anémies bénigues. - Purpura.

CHIRURGIE : Traitement interne des grands brûlés. - Intoxication chloroformique (prévention et traitement). - Après les hémorragies importantes.

PATHOLOGIE GENERALE : Intoxications : Tétrachlorure de carbone, Trinitrotoluènes. Arsenic (accidents dus arsénobenzines). Benzol, Pyridine et Quinoléine. Etats de dénutrition. - Convalescences. - Etats post-opératoires. - Etats post-infectieux : Sclérodermie.

THERAPEUTISCHE INDICATIES

LEVERZIEKTEN : Cirrhosis, geelzucht, congestieve, toxische, medicinale, professionele, besmettelijke ontsteking van de lever. - Lever insufficiëntie.

BLOEDZIEKTEN : Hyper- of Hypochrome anaemiën. - Avitaminose-anaemie. - Zwangerschaps-anaemie. - Benzol-anaemie. - Purpura.

HEELKUNDE : Inwendige behandeling van de zwaar verbranden. - Chloroform intoxicaties (Voorbehoeding en behandeling). - Na belangrijke bloedstortingen.

ALGEMENE ZIEKTELEER : Intoxicaties : Koolstoftetrachloride - Trinitrotoluenen. - Arsenaalm (arseno benzene ongevallen). Benzol, Pyridine en Chinoleine. Ondervoeding. - Convalescent s. - Toestanden na een heelkundige bewerking. - Toestanden na een besmetting : Sclerodermie.

PRESENTATION :

Boîtes de 20 cachets de LOBAMINE, dosés à 0,50 gr. de d. l. Méthionine.

Boîtes de 20 comprimés de LOBAMINE, dosés à 0,25 gr. de l. Méthionine.

Boîtes de 30 cachets de LOBAMINE FER, dosés à 0,10 gr. de d. l. Methionine et 0,05 gr. d'oxalate de fer.

Boîtes de 10 ampoules de LOBAMINE, dosées à 0,075 gr. de d. l. Methionine.

Boîtes de 10 suppositoires de LOBAMINE INFANTILE à 0,50 gr. de d. l. Méthionine.

Boîtes de granulés de LOBAMINE INFANTILE dosés à 8% de d. l. Methionine.

Boîtes de 40 comprimés de LOBAMINE VITAMINE PP dosés à 0,15 gr. de l. Méthionine et 0,05 gr. de vitamine PP.

VERPAKKING :

Dozen van 20 nuveels van LOBAMINE met een dosering van 0,50 gr. d. l. Methionine.
Dozen van 20 tabletten van LOBAMINE met een dosering van 0,25 gr. de l. Methionine.
Dozen van 30 cuvels van LOBAMINE-FER met een dosering van 0,10 gr de l. Methionine en 0,05 gr. ijzeroxalaat.
Dozen van 10 ampullen van LOBAMINE met een dosering van 0,075 gr. d. l. Methionine.
Dozen van 10 zetpillen van LOBAMINE INFANTILE voor kinderen met een dosering van 0,50 gr. d. l. Methionine.
Dozen van korrelijes van LOBAMINE INFANTILE (voor kinderen) met een dosering van 8% d. l. Methionine.
Dozen van 40 tabletten van LOBAMINE met VITAMINEN PP met een dosering van 0,15 gr. d. l. Methionine en 0,05 gr. Vitamines PP.

LOBAMINE - CYSTEINE

Etats séborrhéiques - Pelades - Alopécies.
Boîtes de 20 cachets, dosés à 0,55 gr. de d. l. Méthionine et 0,15 gr. de Cystéine.

Seborrhoe - Peladen - Alopecieën.
Dozen van 20 nuveels, met een dosering van 0,55 gr. d. l. Methionine en 0,15 gr. van Cysteine.

60, Rue DE LA CONSOLATION **LOBICA** 60, TROOSTSTRAAT, BRUXELLES

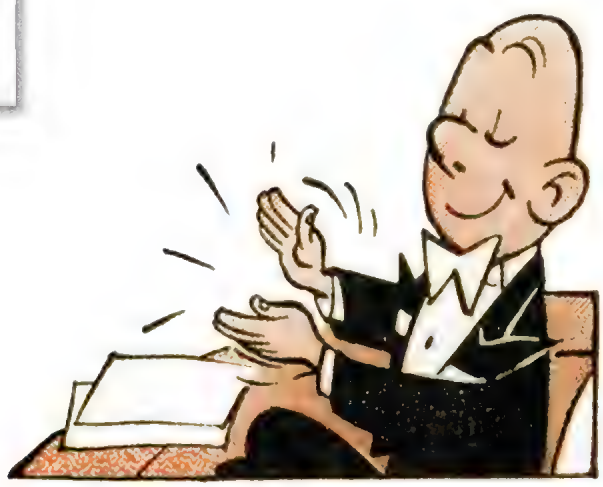

DE LOMBARD COLLECTIE

Parel aan de Belgische stripkroon

DE AVONTUREN VAN FRANÇOIS CRAENHALS

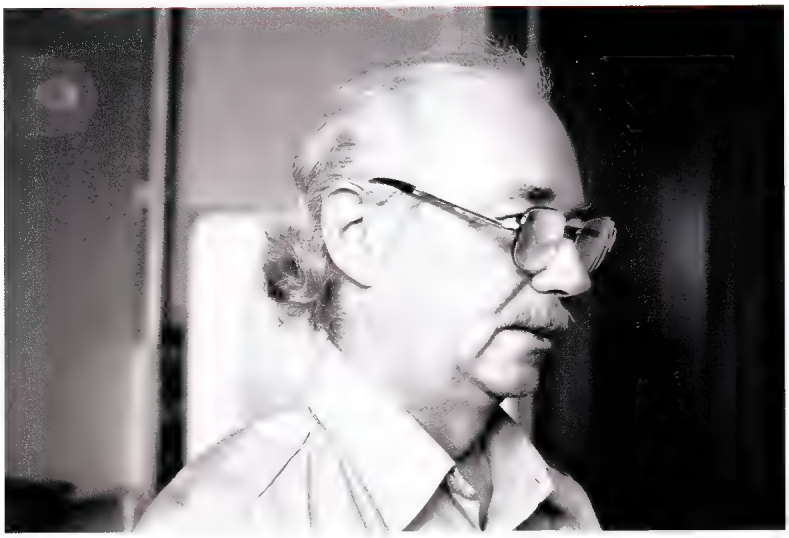

François Craenhals, foto uit 1984

François Craenhals (1926-2004) heeft in zijn tekencarrière een indrukwekkend aantal reeksen en verhalen getekend voor een even indrukwekkend aantal tijdschriften. Zijn belangrijkste reeksen zijn *De 4 Helden* (40 albums) en *De Koene Ridder* (20 albums). Maar in het kader van deze reeks artikels over de Lombard-collectie kijken we vooral naar de series *Renaat en Christiane* en *Pom en Teddy*. Craenhals was in 1950 bij het weekblad *Kuifje* terechtgekomen, waar hij begon met illustratiewerk. Stilaan begon hij zijn eerste kortverhalen te maken en in 1951 was hij klaar voor het grotere werk. Zijn eerste langere verhaal heette *Het Eigenaardig Geval van Mijnheer van Meylbeke*, en was gebouwd rond de twee belangrijkste personages Renaat en Christiane. Maar deze reeks werd na twee avonturen afgesloten om vanaf 1953 opgevolgd te worden door de serie *Pom en Teddy*. Pom was een weeskind dat werkte in een circus, net zoals zijn vriendinnetje Maggy en zijn lievelingsezeltje Pom.

Door Peter Van Hooydonck en Rudi Roelandts

▲ *De voorplaat van het eerste album, uitgegeven in 1955.*
Een geslaagde creatie met indrukwekkende schaduweffecten.

Het Eigenaardige Geval van Mr. Van Meylbeke

Voorpublicatie in *Kuifje* van nummer 30 van 1951 tot nummer 8 van 1952 onder de titel Het *Eigenaardig Geval van Mijnheer Van Meylbeke* (31 platen).

In juli 1955 werd het album uitgegeven in een softcover editie.
De verkoopprijs was 29 BEF.

In *Kuifje* vonden we een advertentie in nummer 39 van de jaargang 1955.

Het album werd nooit herdrukt in de Lombard Collectie. ▸

DIT ALBUM ZAL JE BEVALLEN !
« Het eigenaardig geval van M. Van Meylbeke »
door Frans Craenhals
Het romantisch avontuur van Renaat en Christiane die hun vader — ontvoerd door bandieten — opsporen.
HET EIGENAARDIGE GEVAL VAN Mr VAN MEYLBEKE
Jeff Pland
Het is een album van de LOMBARD-collectie en verkrijgbaar in alle boekhandels. Je kan het je ook aanschaffen door 29 F. te storten op P.C.R. 1909.16 van de LOMBARD UITGAVEN.

▲ *Advertentie uit* Kuifje *39 van 1955*

De voorplaat van het tweede album, eveneens uitgegeven in 1955

De Petroleumkoorts

Voorpublicatie in *Kuifje* 10 van 1952 tot 41 van 1952 (32 platen).

In december 1955 werd het album uitgegeven in een softcover editie.
De verkoopprijs was 29 BEF.

In *Kuifje* vonden we verschillende advertenties. De oudste in nummer 44 van de jaargang 1955.

Het album werd nooit herdrukt in de Lombard Collectie.

Advertentie uit Kuifje 9 van 1956

ZO JUIST VAN DE PERS
FRANS CRAENHALS
DE PETROLEUMKOORTS
DE PETROLEUMKOORTS
door Frans CRAENHALS
Te Oil-Creek werd er petroleum ontdekt. Iedereen wil zijn deel krijgen van de rijkdom. Men vecht om het grootste stuk. Renaat en Christiane beleven er vele avonturen en helpen er hun sympathieke oom
Hou je van mooie tekeningen en spannende lectuur ? Lees :
DE PETROLEUMKOORTS
door Frans CRAENHALS
Kost slechts 29 F.

Advertentie uit Kuifje 44 van 1955

HET GELE TEKEN
HET GEHEIM VAN DE GROTE PYRAMIDE
DE PETROLEUMKOORTS
HET EIGENAARDIGE GEVAL VAN Mr VAN MEYLBEKE
DOORBRAAK NAAR HET WESTEN
DE ALBUMS VAN DE LOMBARD UITGAVEN zijn verkrijgbaar bij alle boekhandelaars en in de KUIFJE'S WINKEL, Lombardstraat, 24, BRUSSEL.
En natuurlijk ook al de andere albums van de LOMBARD COLLECTIE

Advertentie uit Kuifje 49 van 1955

DE
LOMBARD UITGAVEN
presenteren je :
HALLO VRIENDEN!
Voor het Paasfeest
enkele
sensationele albums
HET GEHEIM VAN DE ZWAARDVIS
HET GELE TEKEN
LOMBARD COLLECTIE
Deze albums zijn verkrijgbaar bij alle boekhandelaars en in de Kuifje's Winkel Lombardstraat, 24, Brussel
Je kan ze ook bekomen door storting op P C R. 1909 16 van de Lombard Uitgave
In al de albums van de LOMBARD COLLECTIE VIND JE KUIFJE's BONS !

Advertentie uit Kuifje 13 van 1956

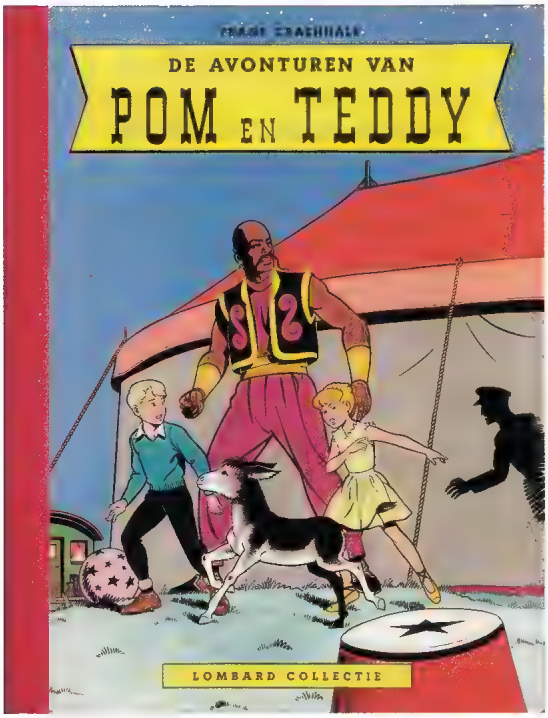

▲ Cover van het eerste album van Pom en Teddy, 1956

Weldra
het eerste album van
POM en TEDDY
DE AVONTUREN VAN
POM EN TEDDY
De boeiende avonturen van onze vrienden Teddy en Maggy, en hun ezeltje Pom, bij het circus Tockburger.
Prachtig album in kleuren, ingebonden en gecartonneerd.
Verkrijgbaar bij alle boekhandelaars tegen de prijs van 69 F.

▲ Advertentie uit Kuifje 45 van 1956

Heb je reeds
het eerste album van
POM en TEDDY ?
DE AVONTUREN VAN
POM EN TEDDY
De boeiende avonturen van onze vrienden Teddy en Maggy, en hun ezeltje Pom, bij het circus Tockburger.
Prachtig album in kleuren, ingebonden en gecartonneerd.
Verkrijgbaar bij alle boekhandelaars tegen de prijs van 69.— F.

▲ Advertentie uit Kuifje 49 van 1956

De Avonturen van Pom en Teddy

Voorpublicatie in *Kuifje* 9 van 1953 tot 18 van 1954 onder de titel De *Avonturen van Pom en Teddy*.

In 1956 werd het album onder dezelfde titel in de Lombard Collectie opgenomen.
De verkoopprijs was 69 BEF.

In *Kuifje* vonden we verschillende advertenties, de eerste in nummer 45 van 1956.

Het album werd nooit herdrukt in de Lombard Collectie ▸

Weldra Kerstmis!
ZIEHIER EINIGE ALBUMS OM JE BIBLIOTHEEK AAN TE VULLEN...
DE WITTE RUITER
DE GOUDEN SFINX
EN DAT IS NIET ALLES! JE ZAL NOG EEN HELE REEKS ANDERE ALBUMS VINDEN IN DE
LOMBARD-COLLECTIE
79 F.
Het Geheim van de Zwaardvis, II E.P. JACOBS
69 F.
Het Geheim van de Zwaardvis, I E.P. JACOBS
Het Geheim van de Grote Pyramide, I E.P. JACOBS
Het Geheim van de Grote Pyramide, II E.P. JACOBS
Het Gele Teken E.P. JACOBS
Het Sein staat op Rood J. MARTIN
De Gouden Sfinx J. MARTIN
De Avonturen van Pom en Teddy F. CRAENHALS
59 F.
Alex de Onverslaagde J. MARTIN
De Fantastische Avonturen van Corentin P. CUVELIER
De Nieuwe Avonturen van Corentin P. CUVELIER
Corentin bij de Roodhuiden P. CUVELIER
Chlorophyl en de Samenzweerders R. MACHEROT
49 F.
De Witte Ruiter F. FUNCKEN
De Raadselachtige Mijnheer Barelli BOB DE MOOR
Chick Bill tegen de Onzichtbare TIBET
De Kat zit in de Zak TIBET
Doorbraak naar het Westen TIBET
Kid Ordinn komt in Opstand TIBET
De Zonderlinge Casy-Moto TIBET
Chlorophyl tegen de Zwarten Ratten R. MACHEROT
29 F.
Het Eigenaardige Geval van M. Van Heyblaka F. CRAENHALS
De Petroleumkoorts F. CRAENHALS
Al deze albums zijn verkrijgbaar bij alle boekhandelaars en in de KUIFJE'S WINKEL, Lombardstraat, 24, Brussel.
In de KUIFJE'S WINKEL, de winkel voor de jeugd van 7 tot 77 jaar, vind je een enorme saus van boeken, albums, speelgoed, schoolartikelen, en natuurlijk, ook de KUIFJE'S CREATIES zoals: hamers, gereedschap, blazers, petten, schrijfboeken, potloden, briefpapier, vlaggen, enz.

▲ Advertentie uit Kuifje 50 van 1956

Avonturen, reizen, humor in...
DE GOLDEN SFINX
CORENTIN
CHLOROPHYL
DE WITTE RUITER
ALEX
POM TEDDY
CHLOROPHYL
DE BESTE VERHALEN VERSCHENEN IN HET
WEEKBLAD KUIFJE
79 F HET GEHEIM VAN DE ZWAARDVIS III E.P. JACOBS
69 F HET GEHEIM VAN DE ZWAARDVIS II E.P. JACOBS
HET GEHEIM VAN DE GROTE PYRAMIDE I E.P. JACOBS
HET GEHEIM VAN DE GROTE PYRAMIDE II E.P. JACOBS
HET GELE TEKEN J. MARTIN
HET SEIN STAAT OP ROOD J. MARTIN
DE GOUDEN SFINX F. CRAENHALS
DE AVONTUREN VAN POM EN TEDDY
59 F ALEX DE ONVERSLAAGDE J. MARTIN
DE FANTASTISCHE AVONTUREN VAN CORENTIN P. CUVELIER
DE NIEUWE AVONTUREN VAN CORENTIN P. CUVELIER
CORENTIN BIJ DE ROODHUIDEN P. CUVELIER
CHLOROPHYL EN DE SAMENZWEERDERS R. MACHEROT
49 F DE WITTE RUITER F. FUNCKEN
DE RAADSELACHTIGE MIJNHEER BARELLI BOB DE MOOR
CHICK BILL TEGEN DE ONZICHTBARE TIBET
DE KAT ZIT IN DE ZAK TIBET
DOORBRAAK NAAR HET WESTEN TIBET
KID ORDINN KOMT IN OPSTAND TIBET
DE ZONDERLINGE CASY-MOTO TIBET
CHLOROPHYL TEGEN DE ZWARTE RATTEN R. MACHEROT
29 F HET EIGENAARDIGE GEVAL VAN MIJNHEER VAN HEYBLAKA F. CRAENHALS
DE PETROLEUMKOORTS F. CRAENHALS
DE ALBUMS VAN DE
LOMBARD-COLLECTIE
VERKRIJGBAAR BIJ ALLE BOEKHANDELAARS

▲ Advertentie uit Kuifje 51 van 1956

De Zwarte Talisman

Voorpublicatie in *Kuifje* 42 van 1955 tot 32 van 1956.

In maart 1958 werd het album opgenomen als hardcover in de Lombard Collectie.
De verkoopprijs was 69 BEF.

In *Kuifje* vonden we verschillende advertenties. De oudste in nummer 11 van de jaargang 1958.

Het album werd nog twee maal herdrukt in de Lombard Collectie, beiden in het jaar 1959.

▲ *Cover van de eerste druk van De Zwarte Talisman*

▲ *Advertentie uit* Kuifje *11 van 1958*

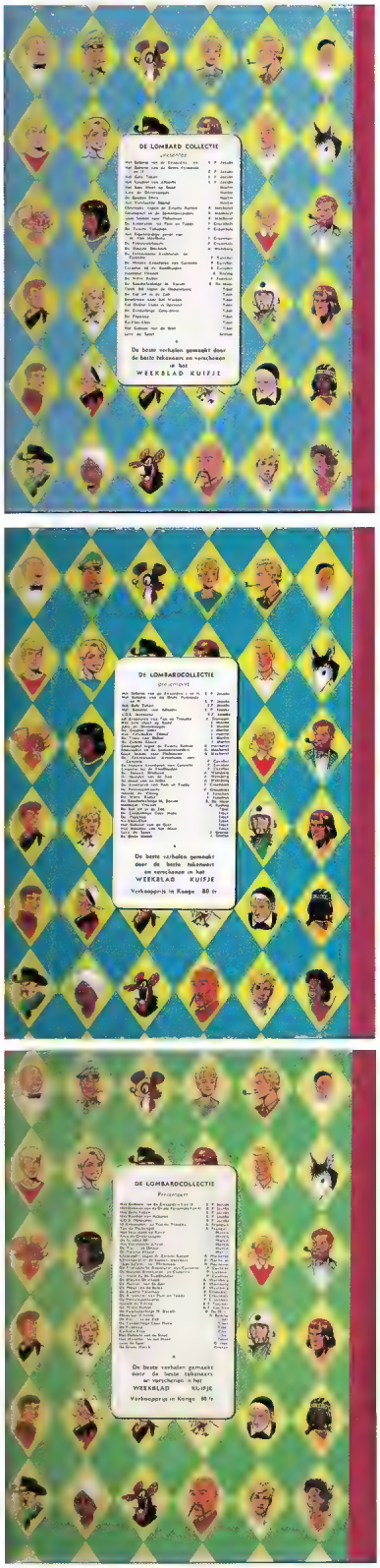

▲ *Van boven naar onder: de achterkaften van de eerste, de tweede en derde druk van* De Zwarte Talisman

DIT ALBUM ZAL JE BEVALLEN !
DE ZWARTE TALISMAN
POM EN TEDDY
DE ZWARTE TALISMAN
LOMBARD COLLECTIE
De spannende avonturen van Pom en Teddy
Een prachtig gekartonneerd album in kleurendruk
PRIJS : 69 F.
TE KOOP BIJ ALLE BOEKHANDELAARS !

▲ *Advertentie uit* Kuifje *18 van 1958*

▼ *Advertentie uit* Kuifje *49 van 1960*

▲ *Advertentie uit* Kuifje *44 van 1960*

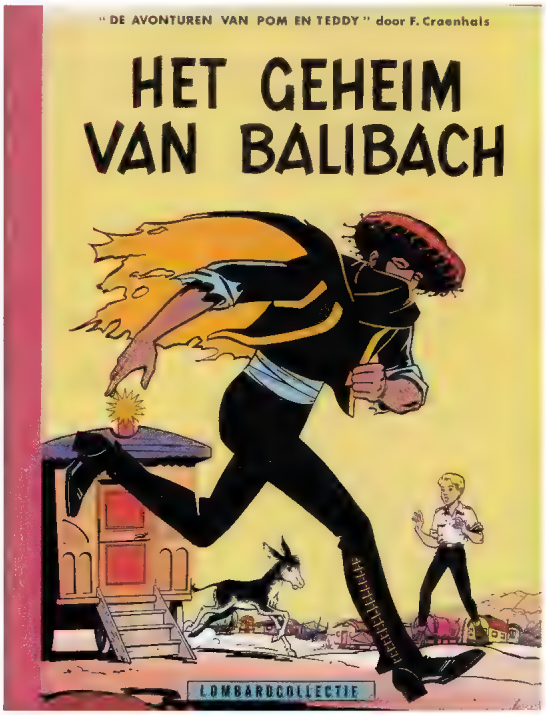

▲ *Cover van het derde album van Pom en Teddy, 1960*

Het Geheim van Balibach

Voorpublicatie in *Kuifje* 52 van 1956 tot 30 van 1957.

In december 1960 werd het album opgenomen als hardcover in de Lombard Collectie.
De verkoopprijs was 69 BEF.

In *Kuifje* vonden we verschillende advertenties. De oudste in nummer 44 van de jaargang 1960.

Het album werd nooit herdrukt in de Lombard Collectie

REEKS	TITEL	DATUM	ACHTER-KANT	AANTAL TITELS	LAATSTE TITEL	DRUKKERIJ	BIJZONDERHEDEN
Renaat en Christiane	Het eigenaardige geval Mr. Van Meylbeke	07/1955	Rood met schild	12	Het eigenaardige geval Mr. Van Meylbeke	C. Van Cortenbergh	
Renaat en Christiane	De petroleumkoorts	12/1955	Rood met schild	12	De petroleumkoorts	C. Van Cortenbergh	
Pom en Teddy	De avonturen van Pom en Teddy	11/1956	Rood met schild	19	De petroleumkoorts	A. Vallardi	
Pom en Teddy	De zwarte talisman	03/1958	Blauwe ruiten	31	Leve de sport	Charles Bulens	
Pom en Teddy	De zwarte talisman	09/1959	Blauwe ruiten	35	De grote match	Charles Bulens	Lombard Collectie op voorkaft i.p.v. De Lombard Uitgaven, 'De Avonturen ...' in kleiner letttertype en 'door F. Craenhals' boven titel
Pom en Teddy	De zwarte talisman	12/1959	Groene ruiten	37	De grote match	Charles Bulens	Lombard Collectie op voorkaft i.p.v. De Lombard Uitgaven, 'De Avonturen ...' in kleiner letttertype en 'door F. Craenhals' boven titel
Pom en Teddy	Het Geheim van Balibach	12/1960	Groene ruiten	40	Hoempa pa de rood-huid	Niet vermeld	Zelf niet in titellijst

Marcel KINT

ZONDAG 10 JUNI

1945

Het Nieuwsblad

MET ZIJN

RONDE VAN VLAANDEREN

VOOR BEROEPSRENNERS

30.000 FR. PRIJZEN

Start te Gent
10 u. op de Albertlaan

Alberic SCHOTTE

5.000 FR. PREMIEN

Aankomst te Wetteren
rond 16 u. 15

Albert SERCU

WEGWIJZER

Gent	Meenen	Audenaarde
Eecloo	Kortrijk	Geeraardsbergen
Brugge	Harelbeke	Ninove
Thourout	Deerlijk (Heuvelland)	Aalst
Roeselare	Ronse	Wetteren

Jef MOERENHOUT

In afwachting **GROOTE KOERS VOOR JUNIORS**

Voor alle inlichtingen ziet

Het Nieuwsblad

N V Drukkerij DE GIDS Jacqmainlaan, 177, Brussel

▲ *Affiche voor de Ronde van Vlaanderen 1945 met vier illustraties door Marc Sleen. (afmetingen: 62 cm x 42 cm).*

MARC SLEEN EN DE RONDE VAN VLAANDEREN

Marc Sleen is onlosmakelijk verbonden met de Ronde van Frankrijk. Gedurende achttien jaar, van 1947 tot en met 1964, tekent hij op onnavolgbare wijze de kernfeiten uit de dagelijkse beslommeringen van de wielrenners. Maar ook in de periode vóór 1947 stelt Sleen zijn tekenpen ten dienste van de wielersport, onder andere voor Vlaanderens Mooiste...

Door Yves Kerremans

▲ *Hoofding door Marc Sleen van de sportrubriek 'Uit de sportwereld' (Het Nieuwsblad 1945-1946) met links een evocatie van de Ronde van Vlaanderen.*

Marc Sleen is sinds oktober 1944 in dienst bij de N.V. De Standaard als illustrator voor haar uitgaven waaronder de kranten *De Standaard* en *Het Nieuwsblad*. Als de N.V. De Standaard na een maand wordt vervangen door de N.V. De Gids, wordt de naam van *De Standaard* veranderd in *De Nieuwe Standaard*. De populaire editie *Het Nieuwsblad* brengt dagelijks een uitgebreide sportrubriek 'Uit de sportwereld' waarvoor Sleen verschillende hoofdingen en talrijke illustraties maakt.
In 1947 verandert De Gids de namen van haar kranten in *De Nieuwe Gids* en *'t Vrije Volksblad*. Het is voor die kranten dat de tekenaar in 1947 zijn eerste Tour de France (de 34ste editie) verslaat. Tot en met 1964 - zijn overstap naar De Standaard vindt plaats in april 1965, dus vóór de Tour van 1965 - volgt hij 18 edities van de Ronde van Frankrijk. De Rondes van 1947, 1948 en 1949 tekent hij voor De Gids, die van 1950 tot en met 1964 voor Het Volk.

Karel Van Wijnendaele (pseudoniem van Carolus Ludovicius Steyaert, 1882-1961) begint zijn carrière bij de sportkrant *Sportwereld*, de organisator van de Ronde van Vlaanderen. Van Wijnendaele wordt in 1931 eigenaar van het blad en de bijbehorende Ronde. In 1939 worden zowel *Sportwereld* als de Ronde van Vlaanderen overgenomen door *Het Nieuwsblad* en gaat Van Wijnendaele er de sportrubriek leiden. Als Sleen eind 1944 in dienst treedt bij De Standaard (na een maand herdoopt tot De Gids) wordt zijn tekentalent logischerwijs ingeschakeld voor de sportaspiraties van *Het Nieuwsblad* en dus ook voor de Ronde van Vlaanderen.

De jonge tekenaar wordt in 1945-1946 opgetrommeld om op te treden op sportavonden (lees ook *Sleens Curiosahoekje* 3 – 'Grootte Sportavond') en om een affiche te illustreren voor de eerste naoorlogse editie van de Ronde van Vlaanderen. Gelukkig is er een exemplaar van die zeldzame affiche bewaard gebleven. ▸

De eerste naoorlogse editie van de Ronde van Vlaanderen wordt gereden op zondag 10 juni 1945. De editie van 1945 is niet van de poes, van de 91 vertrekkers bereiken er slechts 31 de aankomst. De Ronde van Vlaanderen is in die periode vooral een Belgische wedstrijd. Doordat ze toen nog vaak op dezelfde dag wordt gereden als Milaan-San Remo kiezen de betere Italiaanse en Franse renners doorgaans voor die laatste koers. Op de affiche plaatst *Het Nieuwsblad* de karikaturen van vier Vlaamse toprenners: Marcel Kint, Alberic Schotte, Albert Sercu en Jef Moerenhout. Geen slechte keuze want twee van hen zullen op het podium terecht komen, Sercu op de tweede en Moerenhout op de derde plaats.

Marcel Kint (1914-2002), bekend onder zijn bijnaam 'De zwarte arend', neemt deel aan de Ronde van Frankrijk van 1949 en wordt afgebeeld door Sleen in zijn getekende verslagen.

Alberic Schotte (1919-2004, roepnaam Briek Schotte, bijnaam IJzeren Briek) neemt viermaal deel aan de Ronde van Frankrijk met als hoogtepunt een tweede plaats in 1948.

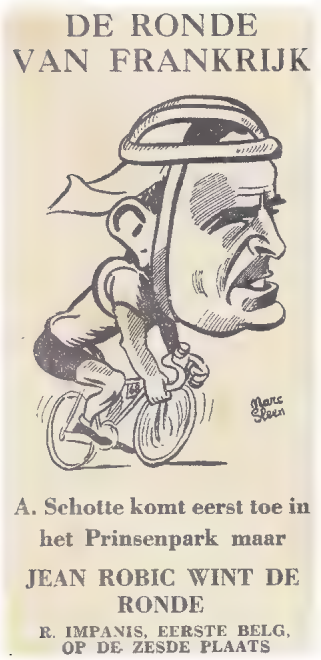
DE RONDE VAN FRANKRIJK

A. Schotte komt eerst toe in het Prinsenpark maar

JEAN ROBIC WINT DE RONDE

R. IMPANIS, EERSTE BELG, OP DE ZESDE PLAATS

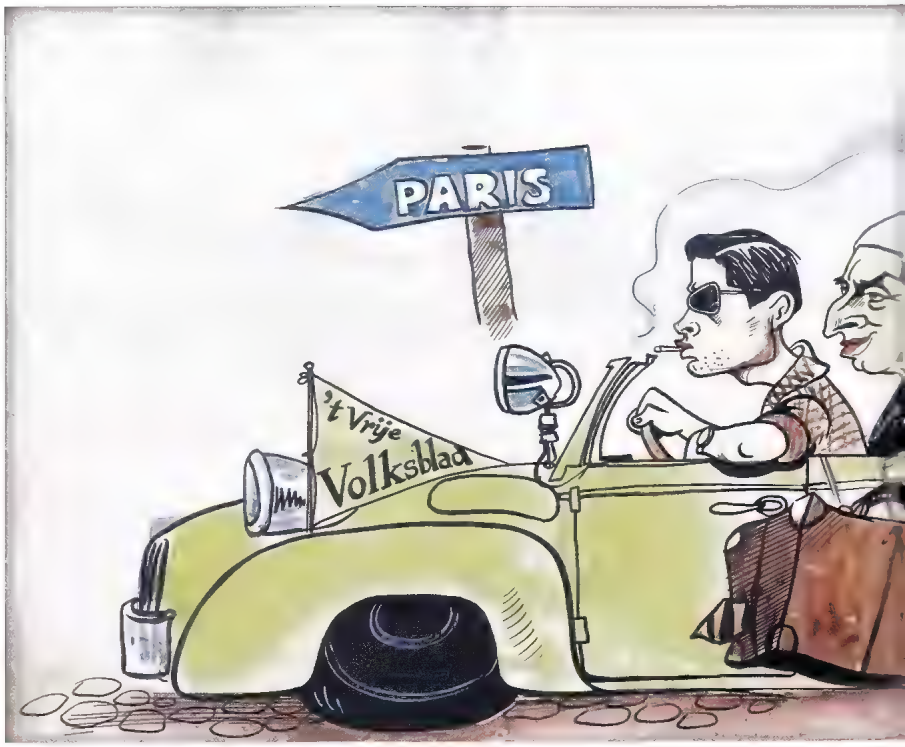

Marc Sleen in de volgwagen van 't Vrije Volksblad, in het gezelschap van Marc Roose, Jaak Veltman, Jan Cornand en ex-tourwinnaar Romain Maes (originele tekening)

Albert Sercu (1918-1978) neemt slechts éénmaal deel aan de Ronde van Frankrijk, nl. in 1949, een ronde die hij niet uitrijdt. Sleen brengt hem dat jaar enkele malen in zijn getekende verslagen. Sleen gebruikt de karikatuur van Sercu van de affiche opnieuw om diens overwinning in Dwars door België in 1947 in de verf te zetten in De Nieuwe Gids.

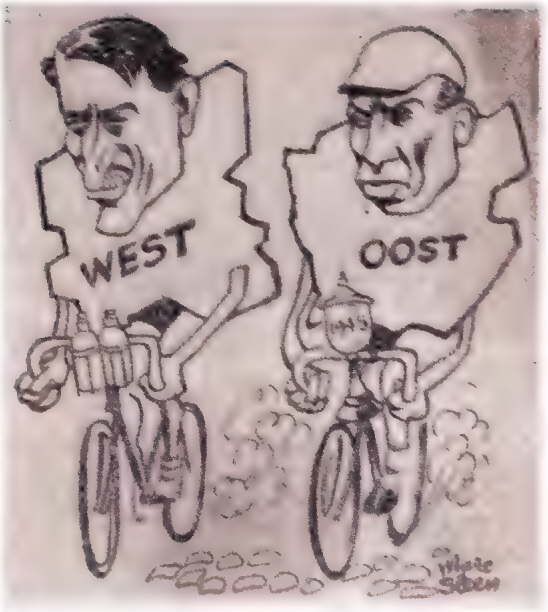

Jef Moerenhout (1910-1966) neemt nooit deel aan de Ronde van Frankrijk en wordt dus niet afgebeeld in Sleens getekende verslagen. De tekenaar beeldt hem wel af in *Het Nieuwsblad* van 17 augustus 1946, de dag dat de beste beroepsrenners uit Oost- en West-Vlaanderen het tegen mekaar opnemen in Tiegem. Jef Moerenhout is daar de ploegleider van de Oost-ploeg, Zwarte Arend Marcel Kint van de West-ploeg.

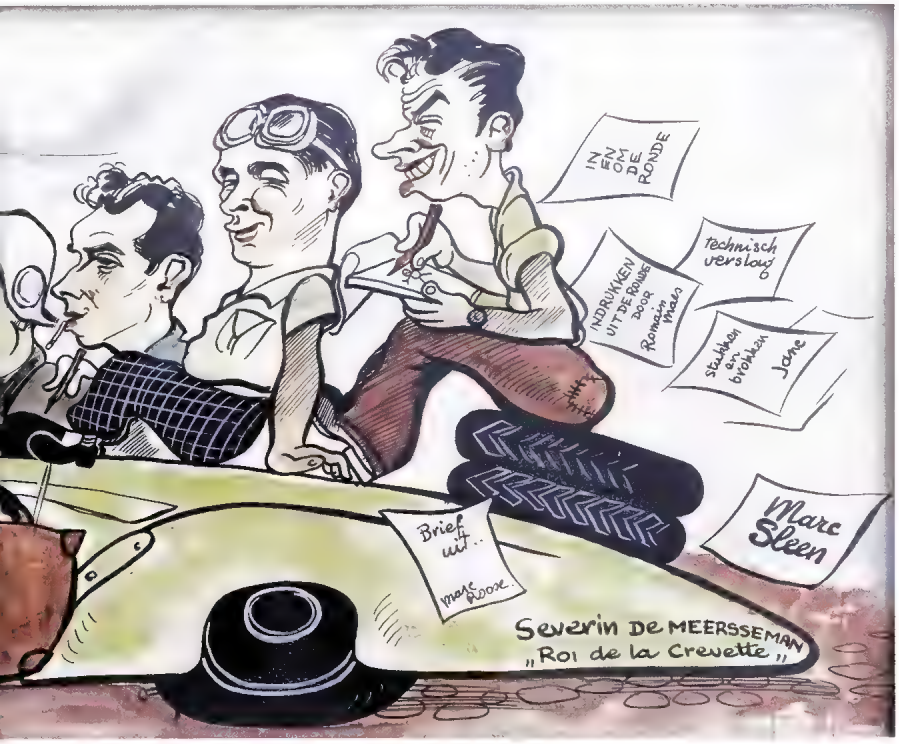

Knipselboekjes IN DE CEL

Het verschijnen van de eerste krantenstrips van *Suske en Wiske* en de *Familie Snoek* situeerde zich toevallig in een periode die de geschiedenisboeken is ingegaan onder de naam de *repressie*. Na de bevrijding van België in september 1944 startte de vervolging van de zogenaamde collaborateurs, mensen die tijdens de bezetting hadden geheuld met *den Duits* en daar voor moesten bestraft worden. Een heus repressie-apparaat werd in stelling gebracht en duizenden landgenoten kwamen terecht in gevangenkampen omwille van economische, politieke of militaire collaboratie. In het voorjaar van 1945 waren al meer dan 70000 mensen opgesloten, wat leidde tot logistieke en organisatorische moeilijkheden. Deze gevangenen beschikten over een zee van vrije tijd...

Door Peter Van Hooydonck

De gevangenen konden in hun kampen beschikken over een aantal kranten en tijdschriften. De krant *De Standaard*, die vanaf 1 mei 1947 terug kon verschijnen, ging er vlot van hand tot hand. *De Standaard* werd immers bestempeld als een zwarte krant, die van leer trok tegen de willekeur van de repressie en het opnam voor een aantal onterecht streng bestrafte personen. In die krant verscheen vanaf 1 juli 1947 de Suske en Wiske-strip *De Koning drinkt* en op zaterdag vond je een aflevering van de *Familie Snoek*. Het was mijn goede vriend Willy Brone die me het verhaal vertelde van iemand uit zijn contreien die systematisch de stripstroken uitknipte om ze dan in boekjes in te binden. De man was kunstzinnig en verzon een aantal illustraties om de ingebonden werkjes te versieren. Voor het knipselboekje van *De Koning drinkt* inspireerde hij zich op de aankondigingsstroken. Hij kopieerde de portretten van de hoofdfiguren en schilderde ze op het karton van het boekje. De afleveringen van de *Familie Snoek* werden bijeengehouden in opstaande mapjes die op hun beurt van geschilderde tafereeltjes werden voorzien. Elk boekje werd met linten bijeengehouden. Gelukkig konden deze kleinoden van de papiermolen gered worden en koesterde Willy ze jaren lang in zijn collectie. Nu delen we ze met jullie, o lezers van *StripKiosk*!

De voorkaft van een knipselboekje van de Familie Snoek

Het is niet de eerste keer dat ze publiek getoond worden. In 2013 werd bij Veilinghuis Bernaerts ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van Willy Vandersteen, een tentoonstelling georganiseerd met als titel *Honderd Hartslagen*. Daarin werden deze boekjes ook opgenomen.

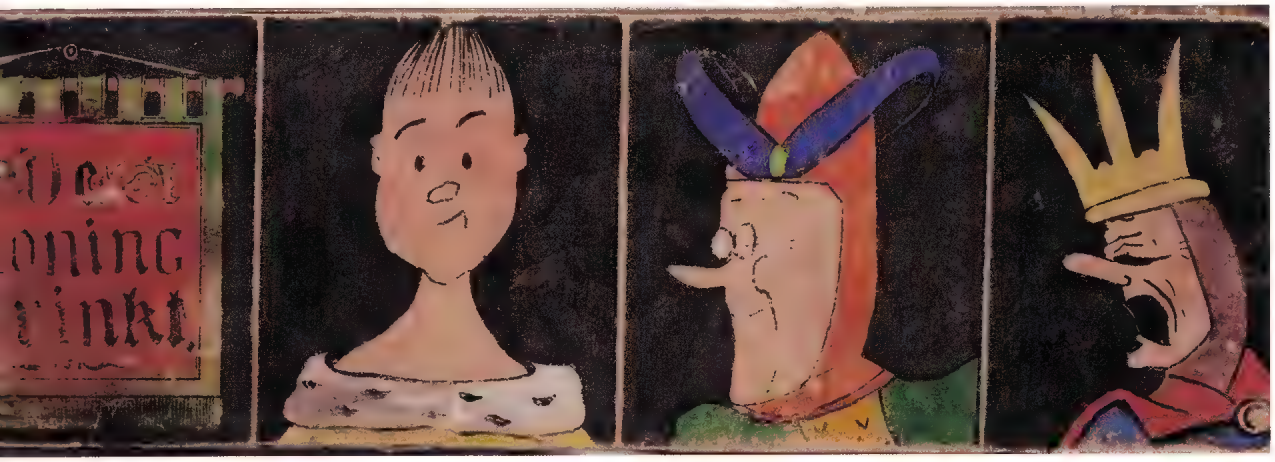

De voorkaft van het knipselboekje van De Koning drinkt

EUGEEN DECAMPS
Strips om van te smullen

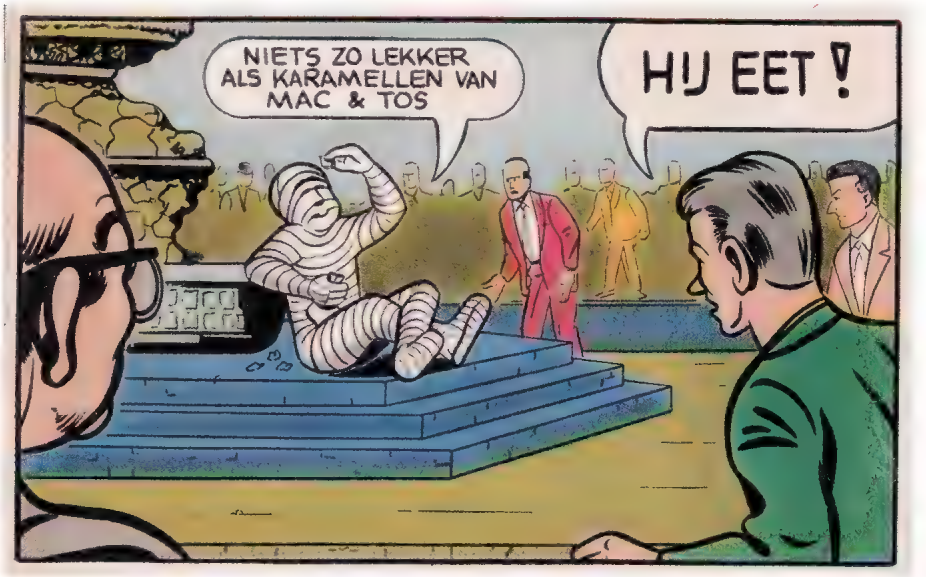

Het is één van de betrachtingen van *StripKiosk* om vergeten stripauteurs terug onder de aandacht te brengen. Striperfgoed afstoffen, zeg maar. Deze keer doen we het met het werk van Eugeen Decamps, die grofweg tussen 1948 en 1965 een opmerkelijke productie heeft gehad. Onder het pseudoniem Gene Dec schreef en tekende hij leuke stripverhalen en bespeelde daarbij diverse thema's, inclusief enkele science fiction verhalen!

Door Danny De Laet

De eerste probeersels van Eugeen Decamps, zeg maar zijn debuut, dateren uit 1948. Niet slecht voor een jonge man van 18 jaar (Eugeen is geboren in Hoboken bij Antwerpen op 21 juni 1930). Hij was autodidact en had geen specifieke opleiding genoten. Dat debuut vonden we terug in *Het Vrije Waasland*, een weekblad uitgegeven in Sint-Niklaas, een lokaal informatie- en vooral reclameblad. Daarin verschenen Eugeens eerste strips, de stop-comic *Dokus* en de vervolgverhalen *Het Geheim van de Lachende Mummie*, gevolgd door *Het Kasteel van Spoken en Ratten* en ten slotte *Wattaco en Jerry*. Deze eerstelingen waren echte proefprojecten, de stijl is nog heel onhandig, overdreven karikaturaal. De verhalen zijn slap, clichématig met allerlei invloeden, maar we kunnen er toch al de ingrediënten van de charme in terugvinden waarmee Gene Dec zijn latere verhalen zal opbouwen.

▲ *Fragmenten van de debuutstrips van Decamps:* Dokus,Het Geheim van de Lachende Mummie, Het Kasteel van Spoken en Ratten, *en* Wattaco en Jerry *(uit* Het Vrije Waasland*)*

In de volgende jaren 1950-53 treffen we Decamps aan in tal van stripweekbladen. In 1950 publiceerde hij het verhaal *Het Atoomgraf* in *'t Kapoentje*. Daarna vervoegde hij de ploeg tekenaars van *Zonneland*, uitgegeven door Averbode. Dat blad was zich volop aan het profileren als stripblad met tekenaars als Renaat Demoen, Gray Croucher, Gervy (pseudoniem voor Yves Desdemaines-Hugon), Buth en Jan Waterschoot. Decamps leverde eerst het verhaal *Wattaco en de Uilengrot* en kreeg nadien uit de handen van Pater De Kesel (Nonkel Fons) een scenario van Leopold Vermeiren aangereikt voor een verhaal van Bob en Steele, *Het Gezonken Goudschip*.

Uit Zonneland *van 16 augustus 1953*

Dan verkaste Decamps naar uitgeverij Castrum in Gent. Castrum was de uitgever van de Ivanov-boekjes, geschreven door Sacha Ivanov, pseudoniem voor Rachel Van Overbeke. Zaakvoerder was Reinier Isabie, de weduwnaar van de in 1942 overleden Rachel. In 1955 had Isabie een nieuw tijdschrift gelanceerd: *Ivanov's Rakkersblad*. Het was een vertaling van het Duitse striptijdschrift *Horrido*. Maar de uitgever wilde het stripaanbod verruimen met een strip van Eugeen Decamps. En dan nog wel een SF-strip! Voor *Ivanov's Rakkersblad* creëerde de tekenaar het personage Tom Nitro, chef van de wereldpolitie.

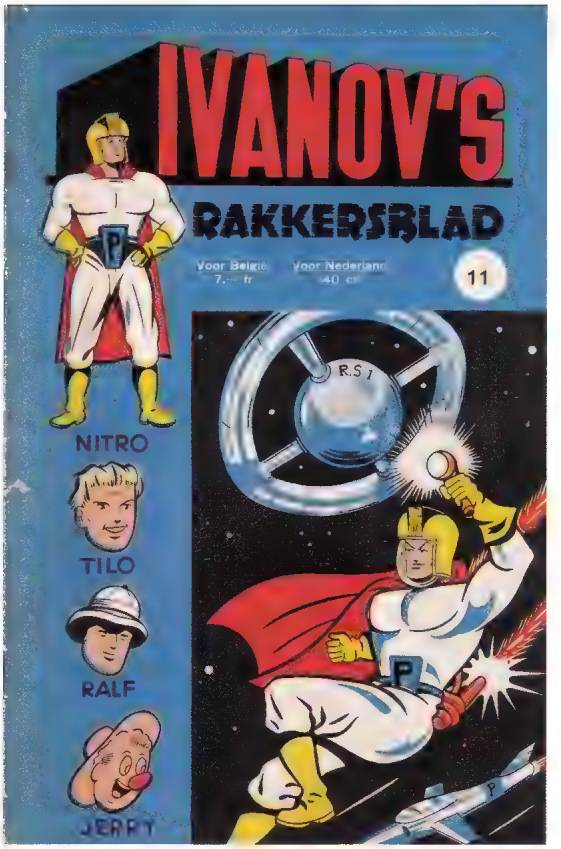

In het nummer 11 van Ivanov's Rakkersblad *werd de held Tom Nitro geïntroduceerd*

Isabie was echter een slechte betaler en zijn blad ging na 14 nummers op de fles. De samenwerking met Decamps werd verbroken. Tijd voor een nieuwe ervaring en Eugeen keerde terug naar *zijn* Antwerpen waar hij opgepikt werd door het familieblad *Ons Land*. Daar zwaaide de Vlaamse strippionier Eugeen Hermans (alias Pink) de plak en hij bood Decamps de gelegenheid om enkele verhalen te leveren. In *Ons Land* verschenen in de periode 1955-57 een viertal korte verhalen, waaronder een tweede Tom Nitro verhaal, dat *StripKiosk* in 2021 als premiumalbum aanbiedt aan zijn abonnees.

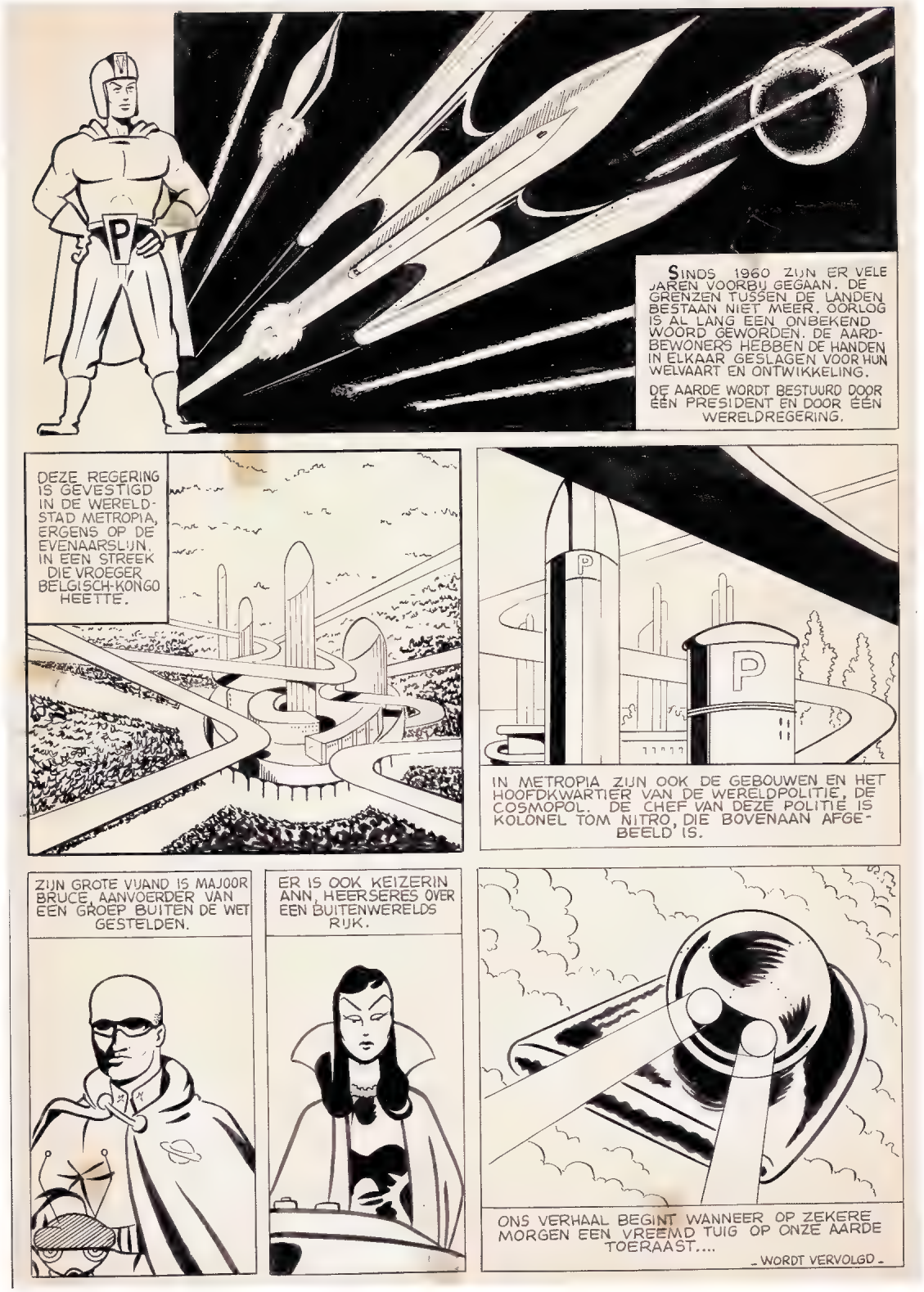
SINDS 1960 ZIJN ER VELE JAREN VOORBIJ GEGAAN. DE GRENZEN TUSSEN DE LANDEN BESTAAN NIET MEER. OORLOG IS AL LANG EEN ONBEKEND WOORD GEWORDEN. DE AARDBEWONERS HEBBEN DE HANDEN IN ELKAAR GESLAGEN VOOR HUN WELVAART EN ONTWIKKELING.
DE AARDE WORDT BESTUURD DOOR EEN PRESIDENT EN DOOR EEN WERELDREGERING.
DEZE REGERING IS GEVESTIGD IN DE WERELDSTAD METROPIA, ERGENS OP DE EVENAARSLIJN. IN EEN STREEK DIE VROEGER BELGISCH-KONGO HEETTE.
IN METROPIA ZIJN OOK DE GEBOUWEN EN HET HOOFDKWARTIER VAN DE WERELDPOLITIE, DE COSMOPOL. DE CHEF VAN DEZE POLITIE IS KOLONEL TOM NITRO, DIE BOVENAAN AFGEBEELD IS.
ZIJN GROTE VIJAND IS MAJOOR BRUCE, AANVOERDER VAN EEN GROEP BUITEN DE WET GESTELDEN.
ER IS OOK KEIZERIN ANN, HEERSERES OVER EEN BUITENWERELDS RIJK.
ONS VERHAAL BEGINT WANNEER OP ZEKERE MORGEN EEN VREEMD TUIG OP ONZE AARDE TOERAAST....
- WORDT VERVOLGD -

▲ *Originele tekenplaat van een derde Tom Nitro-verhaal dat nooit werd afgewerkt*

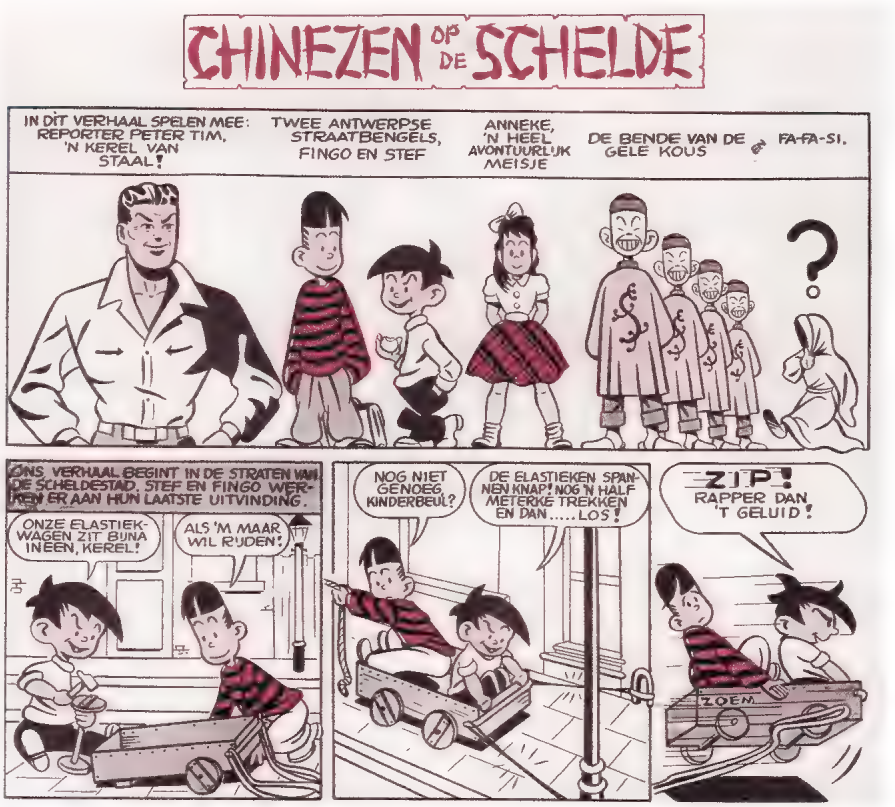
CHINEZEN OP DE SCHELDE
IN DIT VERHAAL SPELEN MEE: REPORTER PETER TIM, 'N KEREL VAN STAAL!
TWEE ANTWERPSE STRAATBENGELS, FINGO EN STEF
ANNEKE, 'N HEEL AVONTUURLIJK MEISJE
DE BENDE VAN DE GELE KOUS
FA-FA-SI.
?
ONS VERHAAL BEGINT IN DE STRATEN VAN DE SCHELDESTAD. STEF EN FINGO WERKEN ER AAN HUN LAATSTE UITVINDING.
ONZE ELASTIEK-WAGEN ZIT BIJNA IN EEN, KEREL!
ALS 'M MAAR WIL RIJDEN!
NOG NIET GENOEG, KINDERBEUL?
DE ELASTIEKEN SPANNEN KNAP! NOG 'N HALF METERKE TREKKEN EN DAN..... LOS!
ZIP! RAPPER DAN 'T GELUID!
ZOEM

Aankondiging uit Ons Land *van 25 juni 1955*

Eén van deze vier verhaaltjes, *Chinezen op de Schelde*, ging over twee Antwerpse rakkers, Stef en Fingo, die vergezeld werden van de reporter Tim. Die Tim zou overigens nog opduiken in *Ons Land*, met name in korte, grappige verhaaltjes met een pointe, waarin Tim zijn wedervaren als journalist vertelde.

Na het avontuur bij *Ons Land*, stapte Decamps over naar de krantenstrip. Voor *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* maakte hij in de periode 1958-60 opnieuw vier verhalen van Stef en Fingo. De Antwerpse bengels worden hier nog steeds vergezeld door Anneke (de vrouwelijke component), maar niet meer door Tim. Tim wordt vervangen door oom Felix (de volwassen component), die als een soort veredelde Lambik de rakkers uit de penarie redt. Felix is niet alleen een schatrijke snob, maar ook een geducht uitvinder, schermer, bokser, enz. Deze vier verhalen behoren tot het beste wat Gene Dec heeft geleverd, al lijden ze alle vier soms onder de gecompliceerde scenario's. Decamps volgt zelden een logisch stramien, maar accumuleerde vaak personages in even vaak doodlopende nevenintriges. Het is een techniek die Decamps wel meer gebruikt: niet altijd doordacht, maar daarom niet minder efficiënt voor wie de verhalen in één ruk kan lezen.

Albumuitgaven van deze creaties zijn er niet gemaakt. De dagelijkse strip is vluchtig en beperkt tot het lezerspubliek van de krant, en komt snel in de vergetelheid terecht zonder albumuitgave. Hoe dan ook, in de Stef en Fingo-verhalen vindt men ook de charme weer die destijds zo

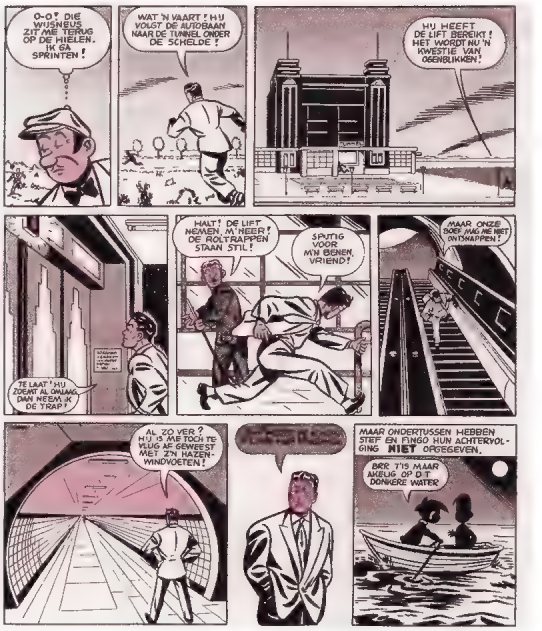
O-O! DIE WUSNEUS ZIT ME TERUG OP DE HIELEN. IK GA SPRINTEN!
WAT 'N VAART! HIJ VOLGT DE AUTOBAAN NAAR DE TUNNEL ONDER DE SCHELDE!
HIJ HEEFT DE LIFT BEREIKT! HET WORDT HIJ 'N KWESTIE VAN OGENBLIKKEN!
HALT! DE LIFT NEMEN, M'NEER! DE ROLTRAPPEN STAAN STIL!
SPUITJE VOOR MIJN BIJNEN VRIEND!
MAAR ONZE BOEF MAG ME NIET ONTWAPPEN!
TE LAAT! HIJ ZOEKT AL ONWAAR, DAN NEEM IK DE TRAP!
AL ZO VER? HIJ IS ME TOCH TE VLUG AF GEWEEST MET ZIJN HAZENWINDHONDEN!
MAAR ONDERTUSSEN HEBBEN STEF EN FINGO HUN ACHTERVOLGING NIET OPGEGEVEN.
BRR, 'T IS MAAR AKELIG OP DIT DONKERE WATER

Gene Dec plaatste de actie vaak in herkenbare decors, hier de voetgangerstunnel in Antwerpen

kenmerkend was voor de Vlaamse krantenstrip. De reeks had niet het potentieel van *Nero* of *Suske en Wiske*, maar wel die van *Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke* (Bob De Moor in *Het Nieuws van den Dag*) of *Piet Pienter en Bert Bibber* (Pom in *Het Handelsblad*, later *De Gazet van Antwerpen*).

Toen Decamps, een beetje moegekeken op Stef en Fingo, kennis maakte met de tekenaar Eduard De Rop, begon hij in 1960 met deze laatste een vruchtbare samenwerking voor het efemere blad *Zondagmorgen*. De Rop werkte toen al een goed jaar in Studio Vandersteen en kreeg de gelegenheid een strip uit te werken voor dit weekblad, dat een nieuwe uitgave was van de Standaard-groep.

De Rop en Decamps tekenden de gagplaten van *Geschipper naast Mathilde*, losjes gebaseerd op de immens populaire eerste Vlaamse soap, *Schipper naast Mathilde*. Wie oplettend kijkt naar de eerste afleveringen, zal daar de hand van Vandersteen in herkennen, maar ook in latere platen is de invloed van de meester merkbaar, zodanig dat Schipper Matthias, met zijn baard, een soort verouderde Jerom lijkt. Onder het gezamenlijke pseudoniem RO-CAM (De ROp + DeCAMps) volgde dan in 1962 *De Blaffende Stopnaald*, een vervolgverhaal met als held Tijl Tempo, een soort compromis tussen Tijl Uilenspiegel en Batman en waarin om de beurt de stijl van De Rop en Decamps duidelijk merkbaar is. ▸

GESCHIPPER NAAST MATHILDE
Zie eens, Mathilde, ik heb Filidoor en Hippoliet gevraagd om een borrel te komen drinken, he!
Wel, dat zal met saan! Ik heb juist de vloer geboend en zij komen er met hun stinkvoeten niet op!
Beenen!
Krrr Valt niet mee schipper.. Krrr!
Borrels drinken Bah! Vloer vuilmaken, zeker
Ha, daar zijn ze!
Salut, Mathias! Hous venons "buvoir" un drumpel!
B..B.."Boire... S..Si.. Slimmeke!
Wel..Nein. Dat is toch wat dat ik zei he!.."Bwoir.. Ie!
't Zal niet gaan, zoreens! We mogen van Mathilde de vloer niet betreden!
D..D. Die is ook goed! W..We kunnen toch..toch..niet vliegen!
Zie eens wat ik in 't magazijn gekregen heb, nonkeltje!
Zee maar wacht eens! Loop eens gauw naar 't magazijn! Ik heb een gedacht!
Heem nu maar een koekje, madam Kneelemans, want ik kan u niet binnenlaten!
Als ge dan toch zo insisteer, t'Mathilde!
Krrr..Goed gevonden schipper.. Krrr!

▲ *Eerste aflevering van Geschipper naast Mathilde, uit* Zondagmorgen *van 9 november 1960*

Decamps heeft ook een tijdje voor Vandersteen gewerkt, zo goed zelfs dat de meester hem vroeg zijn Studio te vervoegen, maar daar heeft Eugeen voor bedankt, want hij aasde niet echt op een carrière in stripland.

Naast zijn inktwerk voor Vandersteen (vooral *Suske en Wiske* en *Jerom*), had De Rop dus ook nog een eigen productie voor *Zondagmorgen*, voor de krantenbijlage *Pats* (vanaf 1962) en voor het inmiddels herdoopte *Ons Land-Iris*. Dit creëerde voor Decamps de gelegenheid om terug te keren naar *Ons Land-Iris* waarvoor hij nog drie vervolgverhalen maakte. Erg leuk was *De Snoepende Mummie*, waarin hij de flamboyante detectivefiguur van Robin introduceerde, die helaas maar een korte loopbaan was beschoren. *De Snoepende Mummie* begint nochtans veelbelovend qua sfeerschepping en spanning, maar de mummie uit de titel is maar een lokvogel

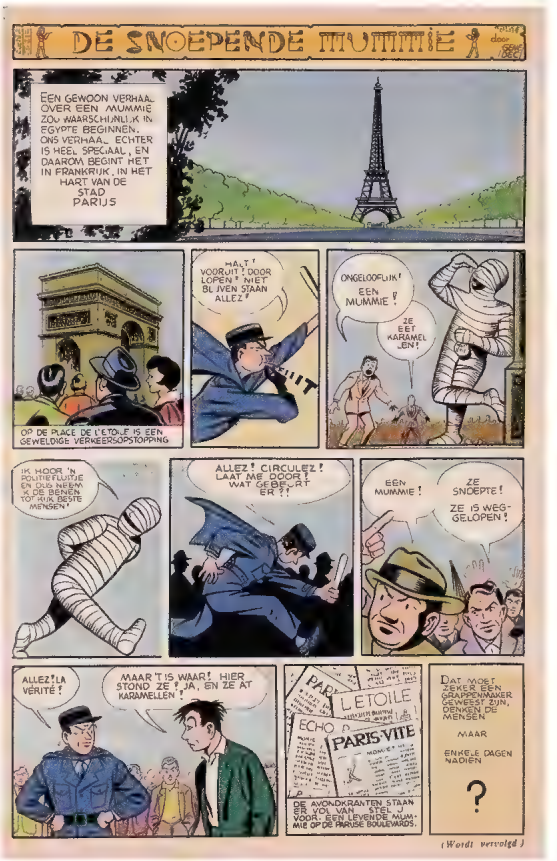
DE SNOEPENDE MUMMIE
EEN GEWOON VERHAAL OVER EEN MUMMIE ZOU WAARSCHIJNLIJK IN EGYPTE BEGINNEN. ONS VERHAAL, ECHTER IS HEEL SPECIAAL, EN DAAROM BEGINT HET IN FRANKRIJK, IN HET HART VAN DE STAD PARIJS
OP DE PLACE DE L'ETOILE IS EEN GEWELDIGE VERKEERSOPSTOPPING
HALT! VOORUIT! DOOR LOPEN! NIET BLIJVEN STAAN ALLEZ!
ONGELOOFLIJK! EEN MUMMIE!
ZE EET KARAMEL JEN!
IK HOOR 'N POLITIEFLUITJE EN OUD NIEMS 'K DE BENEN TOT RIJK BESTE MENSEN'
ALLEZ! CIRCULEZ! LAAT ME DOOR! WAT GEBEURT ER?!
EEN MUMMIE!
ZE SNOEPTE!
ZE IS WEGGELOPEN!
ALLEZ! LA VÉRITÉ!
MAAR 'T IS WAAR! HIER STOND ZE! JA, EN ZE AT KARAMELLEN!
PARIS L'ETOILE
ECHO
PARIS-VITE
DE AVONDKRANTEN STAAN ER VOL VAN STEL VOORL. EEN LEVENDE MUMMIE OP DE PARIJSE BOULEVARDS.
DAT WORST ZEKER EEN GRAPPENMAKER GEWEEST ZIJN, DENKEN DE MENSEN
MAAR
ENKELE DAGEN NADIEN
?
(Wordt vervolgd)

Eerste plaat van De Snoepende Mummie, uit Ons Land-Iris van 15 juli 1961

Toepasselijk eindprentje van De Snoepende Mummie *met toevallige verwijzing naar Decamps' culinaire geneugten*

die de lezer op het verkeerde been zet. Bovendien duikt de ware held (Robin) pas op in de 7de plaat, terwijl het verhaal er maar 15 telt.

Daarop volgde *Het Dubois Raadsel*, waarin een Antwerpenaar 's morgens ontwaakt in Parijs, na een nachtje doorzakken. Het is een intrigerend verhaal dat uitmondt in puur criminele sfeer, een beetje in de geest van vele Tillieux-verhalen. Het laatste *Ons Land-Iris*-verhaal, *De Gekke Kidnapper*, is eerder een afknapper van formaat, een veel te kort en extravagant verhaal, waar de plot met sprongen evolueert naar een onbevredigend einde. Maar ook het einde van Decamps' tekencarrière kondigde zich aan.

De tekenaar legde omstreeks 1965 de strip-pen neer. Op vraag van Gaston Durnez (1928-2019), journalist bij *De Standaard*, wisselde hij het geweer van schouder en startte een culinaire rubriek in de krant. Nog later vroeg journalist Roger Schoemans van *Het Nieuwsblad* hem om een meer historisch gerichte culinaire bijdrage te leveren en dat was een kolfje naar zijn hand.

De stripstijl van Decamps is herkenbaar. Na een aarzelend begin evolueerde zijn stijl in het midden van de jaren '50 naar een ietwat hoekige maar directe, zeg maar expressionistische tekening met herkenbare gezichten en een dynamiek eigen aan de Amerikaanse comics uit de jaren '40. Die invloed had Decamps prima verwerkt. Bovendien werkte hij met het penseel wat een vaste hand verraadt en kenmerkte zijn tekenwijze zich door

soberheid van decor, wat hem niet belette met opmerkelijke longshots of panoramische plaatjes te werken. De meeste strips van Gene Dec zijn verkapte speurders- of misdaadverhalen die in diverse milieus verlopen. Er lopen nogal wat kinderen rond in deze strips, kinderen die van wanten weten en van geen kleintje vervaard zijn. Er komen gekke geleerden in voor, science fiction helden, roodhuiden en Chinezen. De lectuur van de verhaaltjes is niet altijd eenvoudig. Decamps werkte graag met grote tijdsprongen en de logica was soms ver te zoeken. Maar ondanks dat alles was zijn bijdrage aan de Vlaamse strip bekoorlijk en persoonlijk, met boeiende personages. Op de volgende 6 pagina's brengen we het kortverhaal van de *Familie Ponpon*, verschenen in het blad van Reddy Kilowatt. Het werd getekend door Eduard De Rop en Gene Dec.

BIBLIOGRAFIE:

Stripverhalen

Datum	Verschenen in	Titel
1948 - 49	Het Vrije Waasland	Dokus (stop comic)
		Het Geheim van de Lachende Mummie
		Het Kasteel van Spoken en Ratten
		Wattaco en Jerry
1950	't Kapoentje	Het Atoomgraf
1952 - 53	Zonneland	Wattaco en de Uilengrot
		Het Gezonken Goudschip (scenario Leopold Vermeiren)
1955	Ivanov's Rakkersblad	Tom Nitro op Onderzoek
1955 - 57	Ons Land	Chinezen op de Schelde (Stef en Fingo)
		De Man van Venus
		Op Maanonderzoek (Tom Nitro)
		Kingstreet 2u
1958 - 60	Het Laatste Nieuws / De Nieuwe Gazet	Het Wrekende Vierkant (Stef en Fingo)
		Het Spook van Brugge (Stef en Fingo)
		Indianen langs de Schelde (Stef en Fingo)
		De Gouden Drieling (Stef en Fingo)
1960 - 62	Zondagmorgen	Geschipper naast Mathilde
		De Blaffende Stopnaald
1961 - 65	Ons Land-Iris	De Snoepende Mummie
		Het Dubois Raadsel
		De Gekke Kidnapper

Eenmalige publicaties

- De Familie Ponpon voor Reddy Kilowatt, z.j. (zie verder)
- Stafke zoekt de naastenliefde in *Tam Tam op Vakantie*, z.j.
- JAF, stripje voor het personeelsblad van Bell Telephone
- Korte verhalen in *Ons Land*:
  - De Sinterklaasnacht van Mister Barker
  - Achtervolging
  - Reporter Peter Tim
- Snapshots van Peter Tim

Dit artikel is gebaseerd op de inhoud van het tijdschrift *Detective Story 14*, waarin de verhalen *Het Spook van Brugge* en *Het Dubois Raadsel* werden herdrukt.

DE FAMILIE PONPON

DA-AG ALLEMAAL!
IK HEET REDDY KILOWATT. IK BEN DE "ELEKTRICITEIT" DIE DAG EN NACHT VOOR JULLIE PARAAT STAAT.
JULLIE KENNEN ME DUS ALLEMAAL AL HEEL LANG.
MAAR KENNEN JULLIE, DE FAMILIE PONPON? VADER, MOEDER EN HUN ZOONTJE FELIX. IK ZAL HUN LAATSTE AVONTUUR EENS VERTELLEN.
HET BEGON OP 'N NAMIDDAG, TOEN FELIX EN ZIJN VRIENDJE PAUL VAN SCHOOL KWAMEN...
IS HET WAAR FÉ? HEBBEN JULLIE NU OOK EEN TELEVISIE-TOESTEL? KOM JE DAN NOOIT MEER BIJ MIJ KIJKEN?
VANAVOND ZEKER NIET. MAAR MOEDER HEEFT GEVRAAGD OF JIJ BIJ ONS KOMT KIJKEN. ER IS EEN SPANNENDE COWBOY FILM.
SCHOOL
AFGESPROKEN.
TOT STRAKS!
DAG MOEDER! IK HEB VANDAAG GEEN HUIS-WERK TE MAKEN.
ZOVEEL TE BETER FÉ. WIJ KUNNEN DIREKT AAN TAFEL, WANT IK HOOR VADER

DAG ALLEMAAL, OEF, HET WAS EEN ZWARE DAG OP 'T BUREEL. EN IK HEB NOG 'N HELEBOEL WERK MEE GEBRACHT
JA, MAAR IK HEB FELIX BELOOFD DAT HIJ MET ZIJN VRIENDJE NAAR DE TELEVISIE MAG KIJKEN.
NATUURLIJK. IK ZAL WEL IN DE STUDEERKAMER WERKEN.
TOEN IK DIT HOORDE DACHT IK WEL DAT ER MOEILIJKHEDEN OP KOMST WAREN.
IK WAS DIKWIJLS BEDROEFD BIJ DE FAMILIE PONPON. MAAR JA, IK ZAL JULLIE VERDER VERTELLEN...
DAAR KOMT HET VRIENDJE VAN FÉ AL.
GOEDENAVOND PAUL.
GOEDENAVOND MEVROUW EN MENEER.
ZITTEN JULLIE MAAR HIER OP HET TAPIJT.
VERMAAK JE GOED, KINDEREN.
DE FILM BEGINT.
COWBOY TEX EN DE VERRADER!
HET ZIET ER SPANNEND UIT!
TIEN MINUTEN LATER...
'T IS HIER ERG KOUD. 'K ZAL BEST DE ELEKTRISCHE VERWARMER AAN ZETTEN.
KOMAAN TEX!
WAT EEN KEREL!
HÉ!
MOEDER! VADER! WAT GEBEURT ER?

'N ZEKERING GESPRONGEN, JONGENS.
...OEF! 'T IS IN ORDE. 'K ZAL HET DAN MAAR ZONDER VERWARMING MOETEN STELLEN.
HIER KINDEREN, LIMONADE. IK HEB NOG WERK IN DE KEUKEN.
DANK U, MEVROUW.
DAAR KOMT DE VERRADER, HIJ IS GEWAPEND! PAS OP, TEX!
WAT ZAL ER GEBEUREN??
HÉ! HIJ SCHOOT HET LICHT UIT!!
VADER, IK BEN HIER IN DE KEUKEN. IK BEN AAN 'T STRIJKEN.
IK KOM. IK ZAL EEN NIEUWE ZEKERING ...
BANG
BOUM
HET WAS EEN STOEL! &%$#!
GELUKKIG VOND IK EEN KAARS.
WAT EEN KNOEIBOEL, DIE ELEKTRISCHE INSTALLATIE! WAAR BEN IK NU MET DIE ZEKERINGEN GEBLEVEN?
KOM FÉ! WE MOGEN ONZE FILM NIET MISSEN.
DAT IS 'N IDEE.
OVER HET MUURTJE EN LANGS DE ACHTERDEUR NAAR BINNEN.
IK GING MEE. IN HET GEZIN VAN PAUL VOELDE IK ME ALTIJD VEEL GELUKKIGER.

(Vervolg bladzijde 6)

(Vervolg van bladzijde 3)

ZAL ER BIJ JOU THUIS NIETS STUK GAAN?
HA! HA! FELIX KENDE ZIJN BUREN MAAR SLECHT.
HIJ HAD NOG NIET GEMERKT HOE GOED DE ELEKTRISCHE INSTALLATIE DAAR WEL WAS.
DAG JONGENS. IS DE FILM AL UIT?
NEEN, MENEER, MOGEN WIJ HIER VERDER KIJKEN?
NATUURLIJK, EN IK KIJK MEE!
WAT EEN AVONTUUR!
EINDE
'T WAS SPANNEND!
ZIEZO JONGENS, EN VERTEL ME NU EENS FELIX, WAT IS ER BIJ JE THUIS GEBEURD?

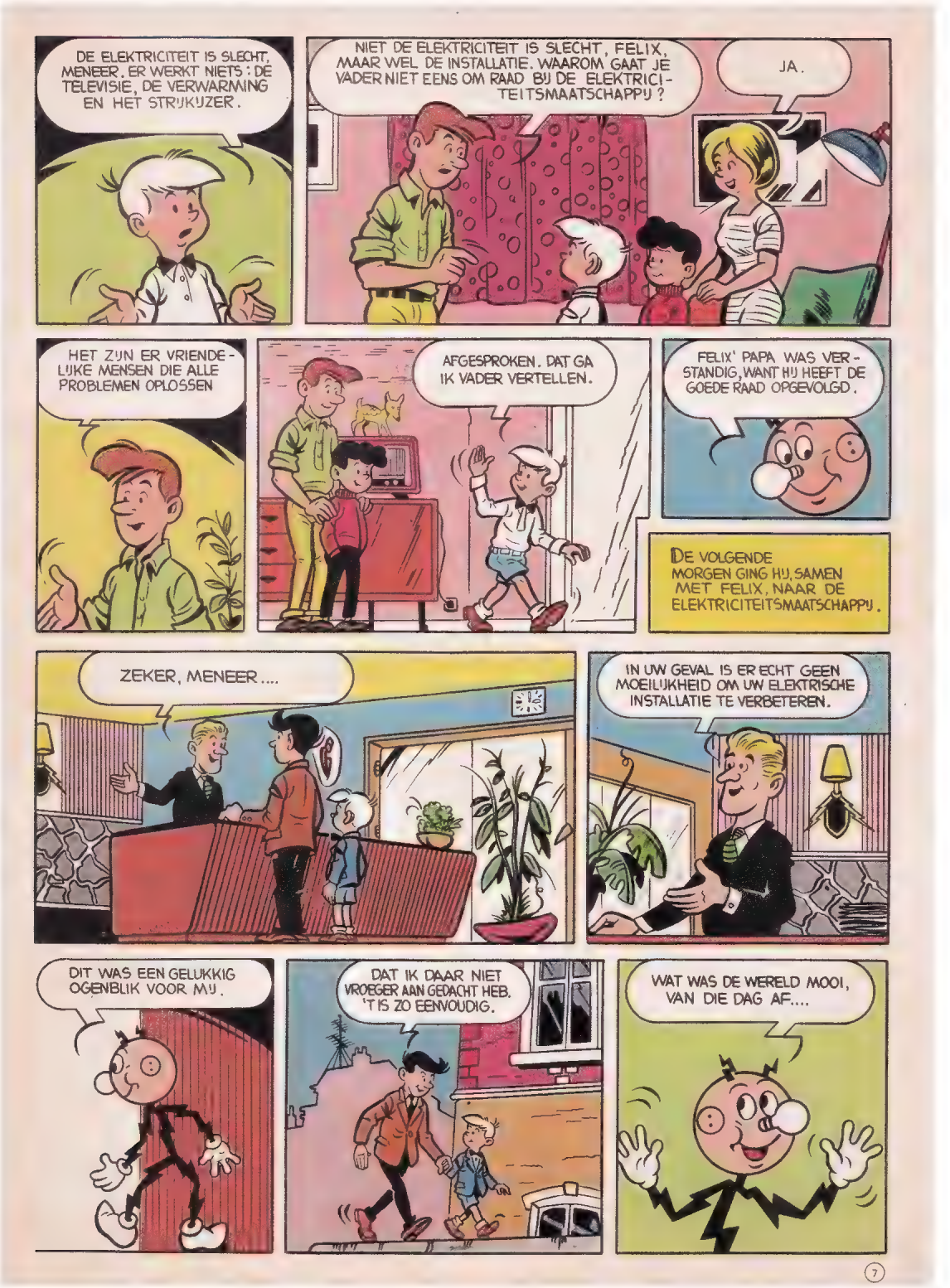
DE ELEKTRICITEIT IS SLECHT, MENEER. ER WERKT NIETS : DE TELEVISIE, DE VERWARMING EN HET STRIJKIJZER.
NIET DE ELEKTRICITEIT IS SLECHT, FELIX, MAAR WEL DE INSTALLATIE. WAAROM GAAT JE VADER NIET EENS OM RAAD BIJ DE ELEKTRICITEITSMAATSCHAPPIJ ?
JA.
HET ZIJN ER VRIENDELIJKE MENSEN DIE ALLE PROBLEMEN OPLOSSEN
AFGESPROKEN. DAT GA IK VADER VERTELLEN.
FELIX' PAPA WAS VERSTANDIG, WANT HIJ HEEFT DE GOEDE RAAD OPGEVOLGD.
DE VOLGENDE MORGEN GING HIJ, SAMEN MET FELIX, NAAR DE ELEKTRICITEITSMAATSCHAPPIJ.
ZEKER, MENEER....
IN UW GEVAL IS ER ECHT GEEN MOEILIJKHEID OM UW ELEKTRISCHE INSTALLATIE TE VERBETEREN.
DIT WAS EEN GELUKKIG OGENBLIK VOOR MIJ.
DAT IK DAAR NIET VROEGER AAN GEDACHT HEB. 'T IS ZO EENVOUDIG.
WAT WAS DE WERELD MOOI, VAN DIE DAG AF....
7

VANAF MORGEN LAAT IK DE ELEKTRICIEN KOMEN OM ONZE INSTALLATIE TE VERSTERKEN...
...EN NIEUWE STOP-CONTACTEN TE PLAATSEN.
GEDAAN MET ZEKERINGEN DIE SPRINGEN.
EN OOK VOOR MOEDER GEEN PROBLEMEN MEER.
JA, BESTE VRIENDJES, DIT IS EEN WAAR VERHAAL. SEDERTDIEN IS ER BIJ DE FAMILIE PONPON VEEL VERANDERD. KIJKT MAAR...
EN IK VOEL MIJ ER NOOIT MEER ONGELUKKIG.
TOT AFSCHEID WIL FELIX JE NOG ZEGGEN:
ALS IK LATER GA BOUWEN, ZAL IK METEEN EEN FLINKE ELEKTRISCHE INSTALLATIE VOORZIEN.
EINDE

Verantwoordelijk uitgever : J. ROFFIAEN, V. E. B., Ravenstein Galerij 4, Brussel I.

BOB DE MOOR's
publiciteitstekeningen voor K.Z.V.

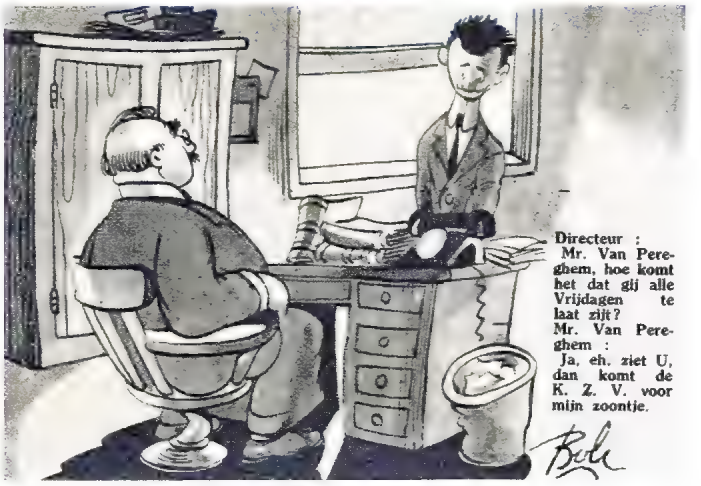
Directeur : Mr. Van Pereghem, hoe komt het dat gij alle Vrijdagen te laat zijt?
Mr. Van Pereghem : Ja, eh. ziet U, dan komt de K. Z. V. voor mijn zoontje.

▲ Zondagsvriend *nr. 29 (18-7-1946)*

De eerste tien nummers van *Kleine Zondagsvriend* (K.Z.V.) worden in 1945 gratis bijgevoegd bij *Zondagsvriend*, vanaf nummer 11 verschijnt het als zelfstandig weekblad.

Door Marc de Lint

Op de cover van nummer 11 begint *Bart de scheepsjongen*, een stripverhaal van Bob De Moor, die nog andere creaties zal leveren aan dit blad in de periode 1945-1950. Ze verschenen, weliswaar in zwart-wit, in de *Bob De Moor*-reeks bij uitgeverij Brabantia Nostra in 1984-1985.

Alleen *Dat Wondere Pimpeltje* en de twee verhalen van *Inspecteur Marks* werden nooit in album uitgegeven, euvel dat nu verholpen is met de publicaties in de *Fenix-reeks*.

In *Zondagsvriend* werd echter ook publiciteit gevoerd voor K.Z.V. : in nr. 30 (20-9-1945) en nr. 2 (10-1-1946) verscheen een wervende tekst met telkens één vignet uit *Bart de scheepsjongen*.

Interessanter zijn de 3 tekeningen en 4 stripjes die Bob De Moor speciaal tekende in de periode 1945-46. We brengen ze hier integraal, met dank aan J-P Hendrickx, Willem Gay en Joppe Broeckhoven.

Wat spannende verhalen er toch in de « Kleine Zondagsvriend » staan. Het is om er van te griezelen welke halsbrekende toeren die helden uithalen.

▲ Zondagsvriend *nr. 9 (28-2-1946)*

Man op den oever : Hé, jongen. Ik ga vlug een ladder halen. Kunt ge het zoolang volhouden?
Drenkeling : Ho, geen nood. Ik heb hier een « KLEINE ZONDAGSVRIEND » die mij den tijd zal verkorten.

▲ Zondagsvriend *nr. 10 (7-3-1946)*

DEKSELS, WANNEER WORDEN WIJ NU ONTVANGEN DOOR DEN DOKTER. IK ZIT HIER AL MEER DAN EEN UUR!
ZOU HEM SOMS IETS OVERKOMEN ZIJN? MAAR ER WORDT TOCH GELACHEN MARDINNE
OEI OEI, WAT EEN TANDPIJN!.. KOM MENSCHEN LAAT ONS GAAN ZIEN WAT ER VOORVALT. IK HOUD HET NIET LANGER UIT!
VOORUIT, OPEN DE DEUR.....
PRACHTIG! HAHAHA, DIE IS GOED! EEN MENSCH ZOU WAARACHTIG DEN TIJD VERGETEN MET EEN KLEINE ZONDAGSVRIEND TE LEZEN
GROOTE LOOPKOERS
ZEG, JEF JONGEN ZIE DAT GE DEN EERSTE ZIJT EH!
ACH, IK VOEL ME NIET GOED IN FORME
SAPRISTI, JEF BLIJFT ACHTER.. DROMMELS, DAAR KRIJG IK EEN PRACHTIG IDEE. IK ZAL HET GAUW TEN UITVOER BRENGEN..
HA, KIJK DIE JEF EENS!
WAT LOOPT DIE, HIJ LAAT AL DE ANDEREN ACHTER ZICH
NELA: EEN K.Z.V. IK MOET ME SPOEDEN
DANK ZIJ DE KLEINE ZONDAGSVRIEND HEB IK DEN WEDSTRIJD GEWONNEN!
OCH DOKTER, HIJ IS TOCH ZOO LUSTELOOS. NIETS KAN HEM BEKOREN.
AHEM, HM... LAAT EENS KIJKEN...
HM, ZEER EIGENAARDIG. DAAR WEET IK GEEN RAAD OP. ZEER EIGENAARDIG.
HA, DAG FIKSKE, KOMT GIJ ONZE POL EENS BEZOEKEN?
JA MADAME, EN IK HEB IETS BIJ VOOR HEM.
HOERA!! FIK EEN K.Z.V.
ZEER EIGENAARDIG
APEKOP!
WAT! APEKOP. DAT LAAT IK ME NIET ZEGGEN.
TOE JONGENS, VECHT TOCH NIET!
HM... ZIJ BORSTELEN DAT DE STUKKEN IN DE GEBUREN VLIEGEN. WAT GEDAAN OM HEN TE SCHEIDEN!. HE, EEN IDEE!
A.U.B. MIJNHEER
KLEINE ZONDAGSVRIEND
HE, MANNEN. KIJK EENS!!
ZIEZOO, DE ORDE IS HERSTELD!

▲ *Hierboven van boven naar onder :* Zondagsvriend *nr. 13 (28-3-1946), nr. 33 (15-8-1946), nr. 34 (22-8-1946) en nr. 35 (29-8-1946)*

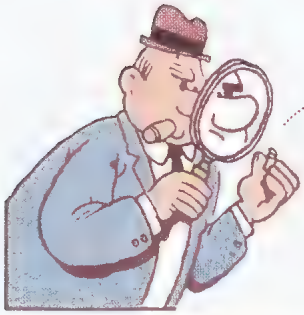

STRIPKIOSK
FOCUST OP

De eerste albums van de Lucky Luke-reeks bezorgen de verzamelaar wel wat kopzorgen. De eerste twee albums hebben een rechte, witte rug waar altijd wel wat aan scheelt. Bovendien is de witte achterkaft een nachtmerrie voor de veeleisende liefhebber. Bijna nooit tref je smetteloze backcovers aan. Het derde album, Arizona, werd uitgegeven in 1951, en net als alle Dupuis softcover-albums uit dat jaar (De Piraten van de Stratosfeer, De Vliegende Tijgers, De Nieuwe Avonturen van Blondie en Blinkie,...) zeer kwetsbare boeken. Het vierde Lucky Luke-album, Avonturen in het Westen, is naar mijn aanvoelen de lastigste om te vinden in een topstaat!

Door Peter Van Hooydonck

De stripheld Lucky Luke moeten we niet meer voorstellen. De *poor lonesome cowboy* behoort met zijn paard Jolly Jumper, de gebroeders Dalton en Rataplan tot één van de meest gekende stripcreaties van Europa, samen met de Smurfen, Asterix en Kuifje.

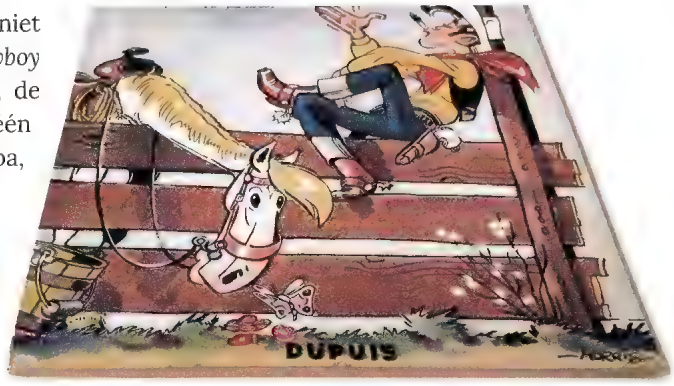

Aan de rechterzijkant zijn wat kleine, bruine vlekjes te bespeuren

De bedenker van de figuur, Maurice De Bevere (1923-2001), debuteerde als tekenfilm-auteur en dat zie je zeker in zijn vroeg werk. Hij signeerde zijn werk met Morris en ontpopte zich tot één van de steunpilaren van het blad *Robbedoes*. Het eerste verhaal verscheen in Robbedoes Almanak 1947, en werd gevolgd door een schier eindeloze reeks vervolgverhalen. De reeks won aan belang toen in 1955 schrijver René Goscinny zich ontfermde over de scenario's. Lucky Luke bleef niet zijn hele leven lang bij Dupuis. In 1968 verkaste hij naar Dargaud (eerste album *De Postkoets*, dat nog wel in *Spirou* was verschenen)

Vanaf 1949 verschenen de verhalen in albumvorm, het eerste album heette *Dick Diggers Goudmijn*. In het Frans werden de albums regelmatig herdrukt, in het Nederlands was het vaak lang wachten vooraleer een herdruk verscheen.

Kijk naar die zuivere snede van het boekbloek

De rug is bij softcover Dupuis albums zonder twijfel de meest kwestbare plaats

STRIPKIOSK FOCUST OP

AVONTUREN IN HET WESTEN

Foto's zijn genadeloos: de bruine vlekjes worden hier goed in beeld gebracht

De Lucky Luke-verzamelaars weten waaraan ze beginnen. De hele reeks bijeen sparen gaat niet over één nacht ijs, en wanneer je albums zoekt in nieuwstaat of iets in die buurt, ben je jaren op pad. Persoonlijk vind ik het 4de album de lastigste. De eerste druk van *Avonturen in het Westen* (1952) zie je al zelden en is één van de moeilijkste titels uit het jaar 1952. Moeilijker dan *Tarawa*, moeilijker dan *De Woestijnrovers*...

Het album aantreffen is nieuwstaat of in ongelezen staat, overkomt je meestal *once in a lifetime*. We zijn dan ook blij met de foto's van dit prachtige exemplaar. Het is weliswaar in ongelezen staat, maar heeft wat bruine vlekjes aan de randen en onderaan op de rug. Helemaal onderaan de rug is minieme slijtage, verwaarloosbaar.

Het is een lust voor het oog dit album met die prachtige cover te mogen aanschouwen!

Een opvallend detail: op het titelblad staat een ietwat afwijkende titel: *Het Wilde Westen*.

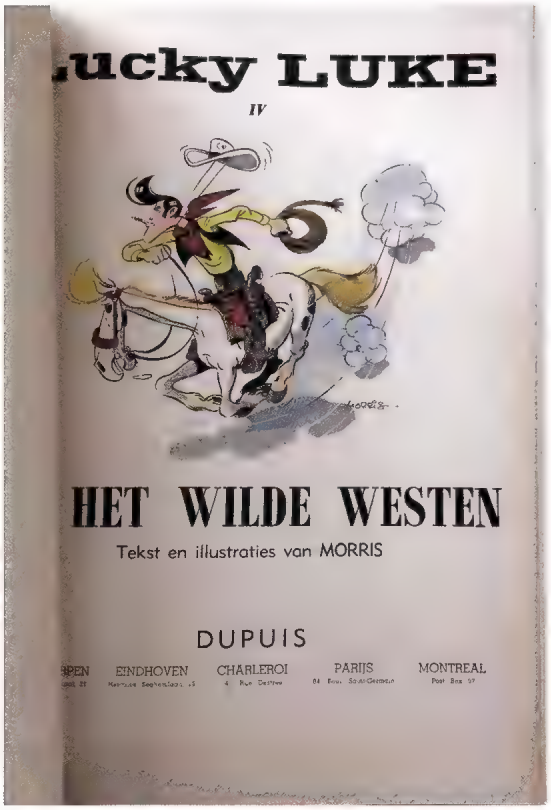

Het titelblad met de afwijkende titel

DE FLOCK-INDUS POSTKAARTEN
Mooi om te zien, leuk om te voelen! (1962)

In 1962 kreeg ik als kind voor mijn verjaardag een eerste 'geflockeerde' stripwenskaart in de brievenbus, wellicht ééntje uit de reeks *Hoempa-Pa*. In die jaren was ik verzot op postkaarten en borg ze zorgvuldig op in een schoendoos. Zo klein kon een verzameling toen zijn... Het leukste vond ik de kaarten waarin een piepertje was verwerkt (meestal poezen...) of kaarten met grote bolle ogen waarin een zwart schijfje alle kanten op kon bewegen. Maar nu: een kaart met 'pluche'. Te gek...!

Jaren later, toen ik mij als 'groot kind' en verwoede stripverzamelaar meer ging interesseren voor stripcuriosa, kwam ik opnieuw 'geflockeerde' stripkaarten tegen. Het bleken er heel wat te zijn. Ze waren allemaal in 1962 door de Antwerpse firma Flock-Indus volgens een gebrevetteerde techniek gemaakt. Daarbij werden bepaalde delen van de postkaart met gekleurd vilt beplakt, zodat de kaart wat reliëf kreeg en 'zacht' aanvoelde op die plaatsen.

Door Philippe Mouvet

Zes reeksen met vilt versierde Flock-Indus - strippostkaarten

Er bestaan twee reeksen van elk 4 Flock-Indus kaarten van *Suske en Wiske* in glasraammotieven:

- 4 kaarten met gele achtergrond (reeks 1001)
- 4 andere met oranje achtergrond (reeks 1002)

Verder vond ik een grote reeks van 12 *Robbedoes*-kaarten (reeks 2000), waarvan minstens 5 met meer fluorescerende details of met anders gekleurde achtergronden herdrukt werden. Sommige herdrukken zijn ook niet genummerd. Voor deze reeks is ook 'geflockeerd' promotiemateriaal gemaakt (vermoedelijk enkel in het Frans). Zo werd voor de winkeliers een uitgesneden display gemaakt met Robbedoes en de Marsupilami die de klanten aansporen om kaarten uit het aanbod te kiezen ('Choisissez vos cartes' staat voor '"Kies Uw kaarten'). ▸

G

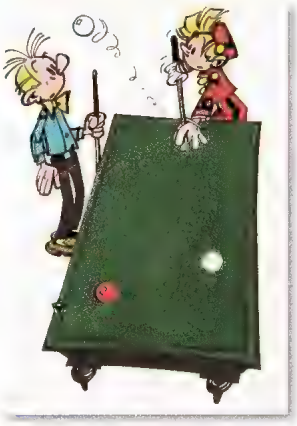

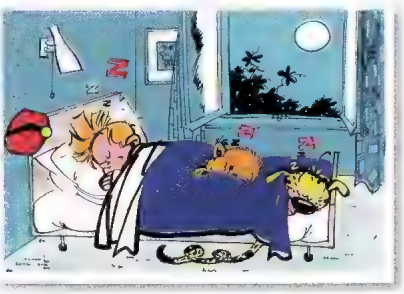

Er zijn ook twee kaarten op groter formaat (11,2 x 16 cm) op steviger karton van de Marsupilami met exclusieve tekeningen die niet als postkaarten bestaan. Van de enige exemplaren die ik te zien kreeg was de witte onderrand iets onregelmatiger dan de drie andere zijden. Werd daar iets weggeknipt? Stond daar een tekst onder? Waren ze bestemd om in de handen van de Robbedoes van de reclamedisplay vastgemaakt te worden? Geen idee, maar het zijn wel extreem zeldzame Flock-Indus hebbedingetjes...!

De moeilijkste te vinden Flock-Indus-reeksen (van elk 4 postkaarten) zijn echter die met helden uit het weekblad *Kuifje*: *Hoempa-Pa* (N°3001 tot 3004), waarvan ook minstens één met hevigere fluo-accenten herdrukt werd, Chlorophyl (N°4004 tot 4007) en *Ton en Tinneke* (N°6001 tot 6004). Wat kaarten genummerd 4001 tot 4003, en die uit de reeks 5000 moesten voorstellen mag Joost weten... Walt Disney-figuurtjes misschien? Het leuke aan al deze postkaarten is dat de illustraties ervan allemaal originele ontwerpen zijn, speciaal voor Flock-Indus getekend. De tekenstijl ervan komt ook overeen met die uit de overeenkomstige strips die toen in het weekblad verschenen. Maar we geven toe dat 'toen' niet echt een accurate datering kan zijn...

Want dat is nu juist de grote moeilijkheid bij alle kaarten uit de Flock-Indus-reeksen: op geen enkele kaart staat een datum vermeld. Wat we wel met zekerheid kunnen stellen, is dat de reeks Chlorophyl-kaarten ten tijde van '*De wraak van Anthraciet*' werd getekend. Voor een expliciete datering moeten we ten rade gaan bij een nóg veel zeldzamere reeks postkaarten uit het weekblad *Kuifje*...

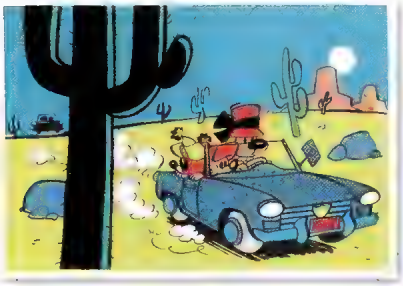

De zeldzame eerste reclamepostkaarten van het weekblad Kuifje (1962).

'Weekblad *Kuifje*' is misschien niet de juiste naam voor deze kleine reeks van 4 postkaarten, want ik ben ze tot hier toe enkel in het Frans tegengekomen. De vier postkaarten zijn helemaal in dezelfde sfeer getekend en ingekleurd als de Flock-Indus-kaarten, maar hebben geen witte rand en zijn op dunner karton gedrukt. Ze zetten alle vier een andere held uit het weekblad in de verf. Zo is er een kaart van *Ton en Tinneke*, eentje van *Chlorophyl*, eentje van *Pom en Teddy* en een vierde van *Hansje*. De twee eerste zijn duidelijk samen met de Flock-Indus-kaarten getekend. De Chlorophyl-kaart verwijst eveneens naar '*De wraak van Anthraciet*' en is nu wél gedateerd, net zoals de *Hansje*-kaart van Berck: '*Macherot 62*' en '*Berck 62*'. Dateringsprobleem opgelost!

Deze vier zeldzame kaarten zijn meteen ook de eerste reeks echt promotionele postkaarten voor het weekblad *Kuifje* (of beter gezegd *Le journal Tintin*!). Op de achterkant van de kaarten staat onderaan de promoboodschap: '*Lisez chaque semaine Tintin le Super-Journal des Jeunes de 7 à 77 ans, 52 pages entièrement en couleurs*!' (*Lees elke week Kuifje, het Super-Weekblad voor de jeugd van 7 tot 77 jaar, 52 pagina's volledig in kleur*!). Aangezien 1962 inderdaad het jaar is waarin het weekblad de stap van 48 naar 52 pagina's maakt, kan het zijn dat de promokaarten deze evolutie mee in de kijker moesten zetten.
Wie zal het zeggen?

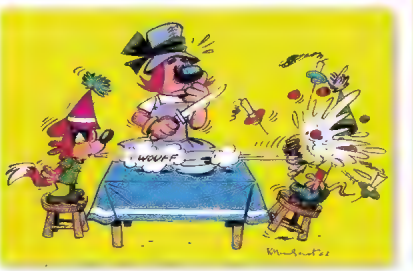

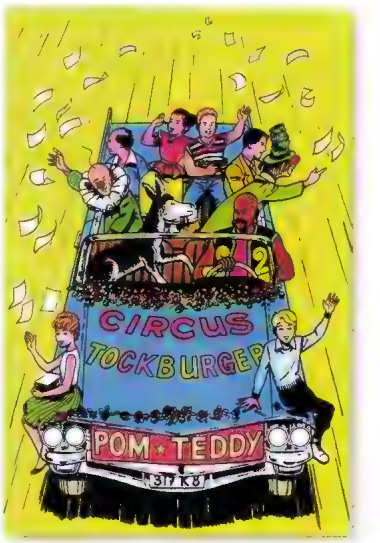

Flock-Indus: veel meer dan postkaarten? - Muziekdozen van helden uit het weekblad ROBBEDOES (1962)

De Antwerpse firma heeft rond 1962 nog veel meer strip-gerelateerd, 'geflockeerd' materiaal gedrukt, onder andere voor muziekdozen met helden uit het weekblad *Robbedoes*. Aan de tekenstijl van de afbeeldingen te zien lijken ze eveneens rond 1962 te zijn gemaakt.

Tot op heden heb ik 4 grote kartonnen displays gevonden (één op rechthoekig formaat, de drie anderen uitgesneden), die vermoedelijk allemaal hebben gediend om er muziekdozen van te maken:

- rechthoekig karton (22 x 26 cm) met als afbeelding een vissende *Robbedoes* die een lachende Kwabbernoot aanmaant om stil te zijn. Enkel Franquin kan zo'n gag bedenken voor de animatie van een muziekdoos...
- uitgesneden karton met *Bollie en Billie*, waarop Bollie mondharmonica speelt;
- uitgesneden karton met *Lucky Luke* die banjo speelt;
- uitgesneden karton met de *Marsupilami* die aan een bloem ruikt.

Al deze kartons werden eveneens als losse kartons teruggevonden. De afgewerkte exemplaren werden achteraan voorzien van een plastieken muziekdoosje waaraan een koordje met plastieken eikeltje bengelde. Eerst opwinden en dan voorzichtig aan het koordje trekken dus, en loslaten als de melodie start.

Van de Marsupilami is trouwens ook een extra variante gekend, voorzien van een lange plastieken staart, die achteraan op het karton vastgeklikt kon worden.

Hoe deze muziekdozen gecommercialiseerd werden, wisten we lange tijd niet. Bestonden daarvoor speciale, al dan niet geïllustreerde verpakkingen of dozen? Dat bleef een groot mysterie, tot onlangs een Lucky Luke-muziekdoos in de originele verpakking werd gevonden. De rechthoekige kartonnen doos is niet geïllustreerd, op enkele muzieknoten na, en vermeldt enkel de naam van de overeenkomstige stripfiguur; hier Lucky Luke. We vermoeden dat de 3 andere dozen in een gelijkaardige doos, met aangepaste naam, verkocht werden.

Spijtig genoeg staat er verder geen informatie op de doos: nog producent, nog datum. Enkel aan de binnenkant van het deksel kleeft een rechthoekig papiertje met gebruiksaanwijzingen (in het Frans) van de muziekdoos, waarschijnlijk identiek in alle dozen.

FLOCK-INDUS POSTKAARTEN

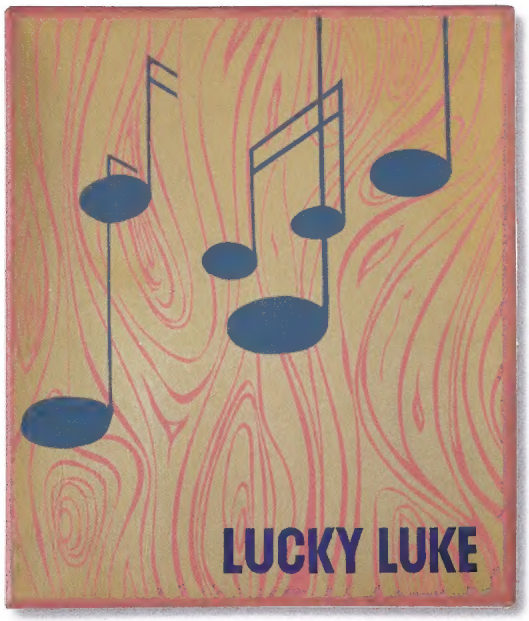

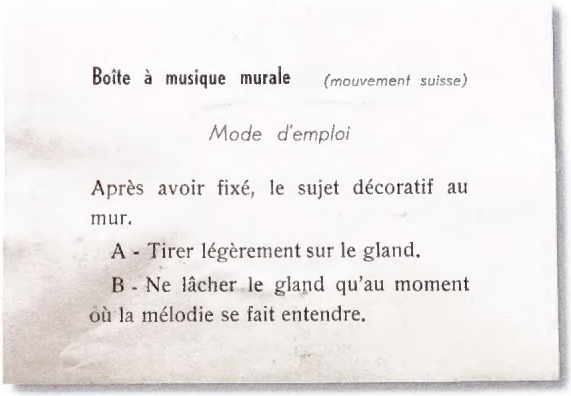

Boîte à musique murale *(mouvement suisse)*

Mode d'emploi

Après avoir fixé, le sujet décoratif au mur.

A - Tirer légèrement sur le gland.

B - Ne lâcher le gland qu'au moment où la mélodie se fait entendre.

Ten slotte moeten we nog vermelden dat de firma Flock-Indus ook publicitaire displays voor uitgeverij Casterman heeft gemaakt. Ik heb er alvast eentje in huis met Kwik en Flupke en hun wijkagent, en zag er één van Kuifje en zijn vrienden. Misschien zijn er nog anderen? Wie weet? Al jullie tips zijn welkom!

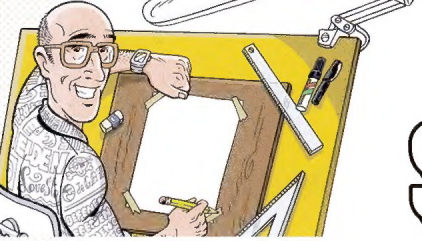

STEVEN DE RIE

Als je aan de familie van Steven vraagt wie Steven is krijg je spontaan het antwoord dat Steven de Belg van de familie is. Toen zijn vader, voor het werk, naar Mechelen verhuisde moest de jongste telg van vier mee. De rest op kot, Steven naar België en hij is hier blijven plakken! Tijdens zijn studies toegepaste grafiek kreeg hij de smaak voor zeefdrukken te pakken. Als beginnend tekenaar had hij iets te vroeg zijn studies stopgezet en is op leercontract gegaan om het zeefdrukken verder onder de knie te krijgen. Tussendoor bleef hij stripfiguurtjes tekenen, zo heeft hij onder andere *PoesPoes* bedacht die hij te pas en te onpas gebruikt (Op de facebook pagina van 't Vlaams Stripcentrum is er in november 2020 een fotoreportage verschenen van *PoesPoes* in het wild, nvdr). Tijdens zijn leerjaar zeefdrukken kon Steven het niet laten om te blijven tekenen. Zo begon hij cartoons en karikaturen te maken van zijn avonturen in de zeefdrukkerij met de collega's. De toenmalige baas van Steven vond de stripjes grappig en stelde voor dat Steven het opstuurde naar het vakblad over zeefdrukken *Silkscreen*. Dat heeft twaalf jaar geduurd. In tussentijd heeft Steven andere projecten opgestart, zo heeft hij schilderijen gemaakt in de stijl van Roy Lichtenstein. Affiches ontworpen voor "Vuile Liekes Avonden", T-shirts ontworpen, een gagstrip van *PoesPoes* en de professor bedacht. En ook zijn eerste eigen comicalbum "*De stille getuigen*" uitgebracht. Fun fact: *De stille getuigen* is er gekomen omdat een dertienjarige Steven in een comic van Batman zocht achter dat personage, het bleek de vertaalde titel van de comic te zijn. Steven heeft dan maar zijn eigen personage bedacht en in 1993 is deze in comic verschenen. Als je doet wat je graag doet moet je niet werken, dat moet Steven ook gedacht hebben toen hij de kans kreeg om voor enkele krantjes strip recensies te schrijven. Het is in die hoedanigheid als stripjournalist dat Steven begin jaren negentig, het 't *Vlaams Stripcentrum* binnengewandeld is. Internet was nog niet zo ingeburgerd als de dag van vandaag, voor naslagwerken ging je naar een bibliotheek. Voor naslagwerken over strips ga je naar het antiquariaat van 't *Vlaams Stripcentrum*. In die periode was de huistekenaar van 't *Vlaams Stripcentrum* Steven Dupré. De komst van Steven was een oplossing voor een probleem toen Steven Dupré zijn vertrek aankondigde. Steven de Rie, manusje van alles, kreeg al snel de vraag van de voorzitter Frank Bogaerts om hier en daar illustraties te voorzien. Van het één kwam het ander en sinds 1992 heeft Steven al heel wat potloden voor 't *Vlaams Stripcentrum* versleten. Steven Dupré heeft voor Steven niet enkel een potlood achtergelaten hij heeft ook de mascotte Kareltje Komkommer doorgegeven. Je kent hem wel, het kalende mannetje in spijkerbroek dat van tijd tot tijd in publicaties van 't *Vlaams Stripcentrum* verschijnt. Bedacht door **DU**pré **St**even en zo ook ondertekend zo kreeg Kareltje als snel de naam Dust en is het door de loop d'r jaren Karel Dust geworden. Net zoals Adam niet alleen wilde blijven heeft de geestelijke vader, heu huistekenaar er voor Karel een familie bij verzonnen. We maakten kennis met zijn echtgenote Bieke. De tienerdochter Bé en Junior. Misschien is het nu tijd voor een huisdier?

poespoes en de PROFESSOR
door Steven
poespoes en de PROFESSOR
POEF! HET IS HIER WARM! EN WAT VOOR EXPERIMENT IS DAT DAN, PROFESSOR?
WAAR U MY ZO DRINGEND BIJ NODIG HEBT...
TIJDENS DEZE X-PERIMENT WAAR DE HELE MENSHEID EN IK VOORAL BIJ GEBAAT IS...
KLEED U ZICH MAAR VAST UIT...
HO MAAR WEER! WARMER WORDEN, TEKENAARTJE!
WIJ ZIJN WEL EEN HEETE FAMILIE, STRIP-HOOR!
KWEZERIK!

▲ *In totaal zijn er 48 van deze gag's verschenen. Voor de oplettende onder ons, is dit niet nummer 1 maar nummer 25. Steven heeft de gewoonte om bij strook 25 van een gag stip zichzelf te bespotten.*

De Striep
SPECIAALZAAK IN STRIPVERHALEN
KATELIJNESTRAAT 42, 8000 BRUGGE
T: 050-33 71 12 • E: INFO@DESTRIEP.BE
NIEUW! WEBSHOP:
WWW.DESTRIEP.BE
ALLE NIEUWE STRIPS
HEEL GROOT AANBOD TWEEDEHANDS,
KOOPJES EN PAKKETTEN TEGEN
AANTREKKELIJKE PRIJZEN
COMICS, MANGA'S EN FRANSE STRIPS
GADGETS, POSTERS, FIGUURTJES
EN ZOVEEL MEER!
OPEN VAN DINSDAG TOT ZATERDAG
VAN 10.00 TOT 12.30 UUR EN 13.30 TOT 19.00 UUR
MAANDAG VAN 13.30 TOT 19.00 UUR
ELKE EERSTE ZONDAG VAN DE MAAND
VAN 14.00 TOT 18.00 UUR

"IEDEREEN KAN TEKENEN! DIT BOEK LEERT JE HOE!"
Striptekenaar Steven de Rie (medewerker Urbanus strips e.a.) geeft al meer dan 25 jaar workshops rond strip- en cartoontekenen. Nu heeft hij dit toegankelijke, rijk geïllustreerde doeboek gemaakt met 1001 Handige tekentips voor jong en oud!

Striptekenen! (Steven de Rie) uitgeverij Lannoo
160p – kleur – SC – €17.99 – ISBN 978 94 014 5206 9

– DE ERFGOEDREEKS –

't Vlaams Stripcentrum werkt aan de eerste twee boeken van de *Erfgoedreeks*. In deze serie willen we uitvoerig ingaan op de geschiedenis van een bepaalde reeks of een integraal beeld geven van een personage of een reeks. In de loop van 2021 verschijnen volgende delen.

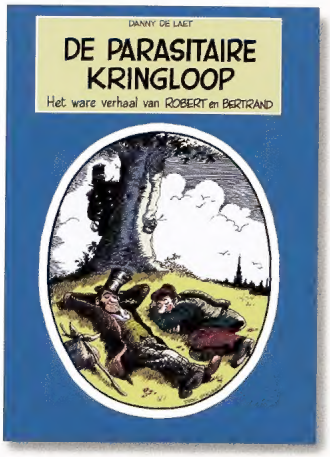

De Parasitaire Kringloop: in dat boek schetst Danny De Laet de hele geschiedenis van het duo Robert en Bertrand, personages die we uiteraard kennen als stripverhaal van Studio Vandersteen. Maar ze kennen een bewogen en gevarieerd verleden, met sporen in andere Europese landen.

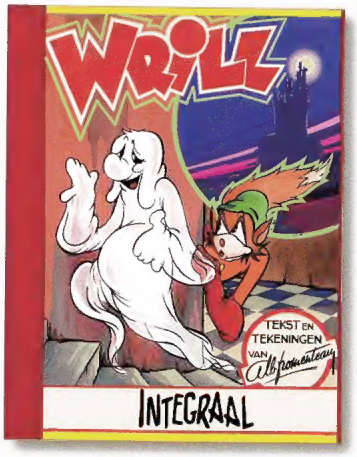

Wrill Integraal: hier brengen we een volledig overzicht van alle strips van de vos Wrill, die tussen 1945 en 1949 zijn naam leende aan het striptijdschrift Wrill, uitgegeven door de Luikse drukker Charles Gordinne. Voor de gelegenheid werden enkele gags die alleen in het Frans verschenen, overgezet naar het Nederlands.

NIEUW !!! DE DENKBANK 7 EN 8

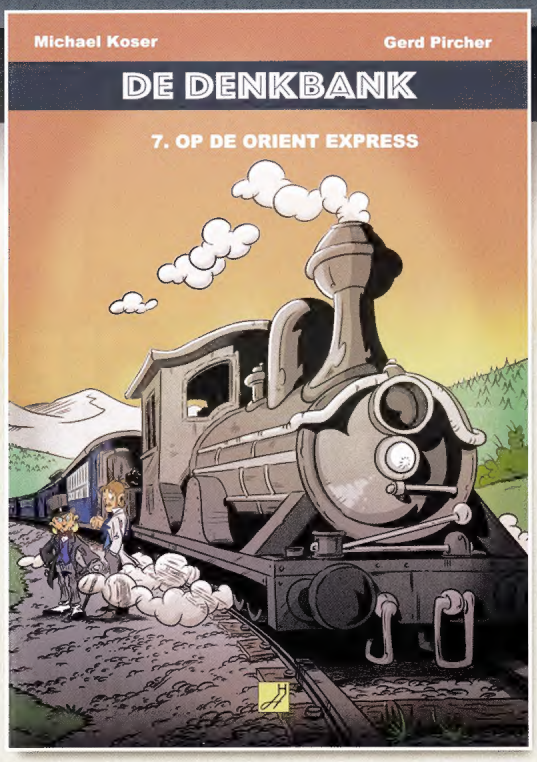

FRANK SELS

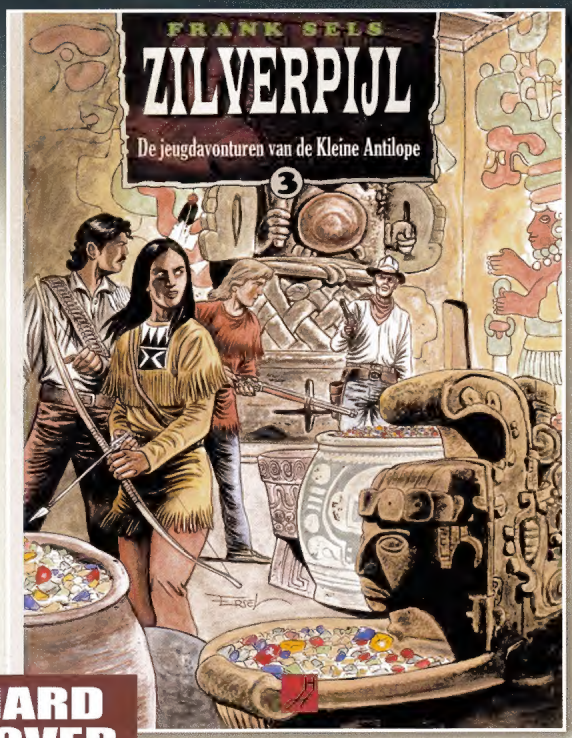

JAKOBSEN

HARD COVER

Hauwaerts Uitgeverij

www.uitgeverijhauwaerts.be - car.hauwaerts@telenet.be - tel 0495365935